

Библиотека Матице српске

ВОДИЧ

16/28 Горича 1864

одборне седнице Књижевност друштво
у Матици
ова председника г. Павла Кошара
и чланови друштва г.
Мекс. Павлов, Лавинг Лавингович, Са
Божнович, Јосиф Велика, Српска дру
штво, Касин друштво, М. Карич секрет
новодител и Јован М. Јованович

председник Књижевност

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Управник

Селимир Радуловић

sradulovic@bms.ns.ac.rs • (021) 528 910

Заменик управника и руководиоцац

Одељења за матичне послове и Реферални центар

Новка Шокица Шуваковић

novka@bms.ns.ac.rs • (021) 529 749, 420 199 лок. 278

Одељење старе и ретке књиге и легата

мр Душица Грбић, помоћник управника

dgrbic@bms.ns.ac.rs • (021) 420 199 лок. 161

Одељење за набавку и размену публикација

Мирослав Алексић, помоћник управника

maleksic@bms.ns.ac.rs • (021) 420 271, 420 199 лок. 187

Одељење каталошко-библиографске обраде

Љиљана Клевернић, помоћник управника

kleverniclj@bms.ns.ac.rs • (021) 420 199 лок. 266

Одељење за чување и коришћење публикација

мр Гордана Ђилас, помоћник управника

gordana@bms.ns.ac.rs • (021) 528 747, 420 199 лок. 150

Одељење заштите публикација

Горан Влаховић, помоћник управника

goranvlahovic@bms.ns.ac.rs • (021) 420 199 лок. 120

Одељење општих послова

Милена Мирић, помоћник управника

mmiric@bms.ns.ac.rs • (021) 6613 457, 420 199 лок. 155

Одељење финансијских послова

мр Јелица Грбић, помоћник управника

bms@bms.ns.ac.rs • (021) 420 199 лок. 146

Библиотека Матице српске
Матице српске 1, 21000 Нови Сад

РАДНО ВРЕМЕ

од 7,30 до 19,30

суботом од 7,30 до 13,30

ЧИТАОНИЦЕ

Општа читаоница

Читаоница за периодику и истраживачки рад

Читаоница раритета

Читаоница за научни рад

Читаоница Рефералног центра

Читаоница посебних збирки

Читаоница стручне литературе

Централа +381 (021) 420 199

Управник 528 910

Секретар 6613 457

Информатори 528 747

Реферални центар 525 859

Набавка и размена 420 271

Матично одељење 529 749

Факс 528 674

bms@eunet.rs • bms@bms.ns.ac.rs

www.bms.rs

Живимо у свету који се множи и расте бројем, али не лепотом и даром живота. Он све више личи на помахнитали воз, препун слепаца, путника-намерника, који јури ка провалији. У гару и пепелу света *зјанеће пустоши* једини је смисао, заправо, *сећање на смисао*. Као да је савремени човек заборавио на живу присутност најмлађег Карамазова, који лови сваку нашу реч и проверава да ли у нама, још увек, *лелуја и гори ватрица вере*. Стога, данас, више него икада, има истине у речима да би сва слава света нестала да Бог смртницима није подарио лек у облику књига. Александријска библиотека нас је суочила с амбицијом да будемо *свезнајући*, средњовековна књигохранилишта, будући да су настајала при храмовима, са чињеницом да су синтеза *знања и вере*, док су нас високософистициране информационо-комуникационе технологије савременог света суочиле с амбицијом да будемо *свеприсутни*. Прва је себе видела као *центар круга ограниченог знањем светом*, друге су сведочиле целосно, а не одломљено, трећа се показала као *круг чији је центар свугде, а обод не постоји*. Било како било, и библиотеке од дрвета или папира и оне што се указују са *сабласно треперећих екрана*, сведоче о нашој вери у *ванвремену, далекосежни ред* који нејасно *предосећамо или опажамо*.

Књиге обесмрћују човека. Оне су оно најбоље у свету који шкрипи и прети да се сруши. Захваљујући њима сваки читалац може да *измисли своју прошлост*, да се утемељи у *садашњости*, да имагинира своју *будућност*. Шта је прошлост ако не *полица с књигама доступна свима*? Шта је садашњост ако не свитак Писма који исписује лук понад наших глава? Шта је будућност ако не неизвесни излет у свет виртуалних слика, са којег се, још радоснији, још вољнији, враћамо дому свом. Већ је речено – библиотеке нису само збирке књига, већ и *предачки символ*, из којег изнедрују књиге *као душе писаца*. Оне спајају расуто, приближавају раздвојено, невидљивом враћају видљиво; оне су кључеви света, сагласно томе, и кључ наше српске и европске куће. И то није само утешно, већ и истинито, па, ако

хоћете, и спасоносно. У њима сазнајемо тајне свега што јесте, што је било и што ће бити – на земљи, на води, на небесима. Философија библиотеке се оверава у победи над смрћу – повратак у живот умрлих људи и минулих времена. Размена књига између појединаца и народа својеврсна је размена емоција. Нема света без књиге и нема књиге без света. И свитак Писма (односно, књига) и свитак Стварања (односно, свет) дело су Божје и, кроз време, кроз историју, наше сећање и памћење, у континуитету се преплићу и укршћују – тамо где се мрсе и размрсују нити вечности. И не само то – један од највећих песника, филозофа и библиотекара 20. века, који је, још од дечачких дана, у очевој библиотеци, заменио *видљиви свет светом културе*, у чијем делу, колико и људи, *светле симболи као људске творевине*, бележи да човек, читавог живота, чита једну једину, јединствену, непоништиву и вековечиту књигу, и да је та јединствена, непоништива и вековечита књига, заправо, свет сами. И као што је неопходна каталогизација библиотека, вели он, тако је неопходно каталогизовати и свет – да би га, у савршеном облику, вратили Господу.

Како и колико читамо такви смо и толики људи. Узрастајући уз оно што читамо, препознајемо се по томе како читамо. Истинско читање је нови живот речи, оживљавање заустављеног даха синтаксе, поистовећење с другим. Оно чини да *дело постаје дело*, допуштајући, заправо, да оно буде оно-што-јесте, ослобађајући га, у потпуности, од писца. Оно је, будући и с ове и с оне стране разумевања, слободно кретање, истинско *Да које се развија у непосредној садашњости*. Уз помоћ књиге, растући у пољу илузионизма, верујемо да је читав свет наше наслеђе и место нашег порекла и да се, преко лествице Писма, можемо, попут Господа, дочепати Великог времена.

Добродошли у свет Библиотеке Матице српске!

Селимир Радуловић

С Е Р Б
Л Ђ Т О П И С И

ЗА ГОД. 1825. 3133

П Е Р В А Ч А С Т И Ц А,

и з д а н а

Г Ћ Р Г И Е М М А Г А Р А Ш Е В И Ћ Е М,
П Р О Ф. У Г И М Н А З И И Н О В О С.

И ж д и в е н и е м Г о с п о д а р а К О Н С Т А Н Т И Н А К А У -
Л И Ц Ы К њ и г о п р о д а в ц а Н о в о с а д с к о г а.

Библиотека Матице српске, најстарија српска библиотека националног значаја и прва јавна научна библиотека у Срба, утемељена је у Пешти 1826. године, у окриљу књижевног друштва Матице српске, основаног с циљем да омогући излажење часописа *Летопис Матице српске*, покренутог 1824. за 1825. годину, и књига на српском језику.

Најранији помени о библиотечкој делатности у Матици српској, али не и о Библиотеци јављају се у записницима Матице српске из 1830. године, из којих се сазнаје да је Матица српска тада упутила поклоне Народном музеју у Пешти, Царској библиотеци у Бечу, Народној библиотеци у Прагу и Императорској руској академији наука у Санкт Петербургу. Поклоне су чиниле свеске *Летописа* и прве књиге у издању Матице српске. Од наведених институција једино је Руска академија узвратила дар (24 наслова у 59 томова), уз пропратно писмо, датирано 14. јуна 1832. године. На почетку писма каже се да Императорска руска академија има част да пошаље за „Библиотеку заведенија” књиге као знак захвалности за издања која је добила од Матице српске и то је први помен Матичине Библиотеке. Заједно са Руском академијом и Атанасије Стојковић, професор Харковског универзитета и стални члан те Академије, послао је пет својих књига на руском језику.

Свеске *Летописа Матице српске*, прве књиге, које је Матица српска објавила (*Касија царица* Милована Видаковића, Пешта, 1827, *Невиност или Светислав и Милева*, Будим, 1827, *Бој на Косову* Јована Стерије Поповића, Будим, 1828, *Задиг* Волтера, Будим, 1828, *Писма Доситеја Обрадовића*, Будим, 1829, *Дух стисанија Доситејеви*, Бу-

дим, 1830. и *Жертва на смрт* Августа Коцебуа у преводу Михаила Витковића, Будим, 1830) и поклони из Русије, чинили су почетни фонд Библиотеке Матице српске.

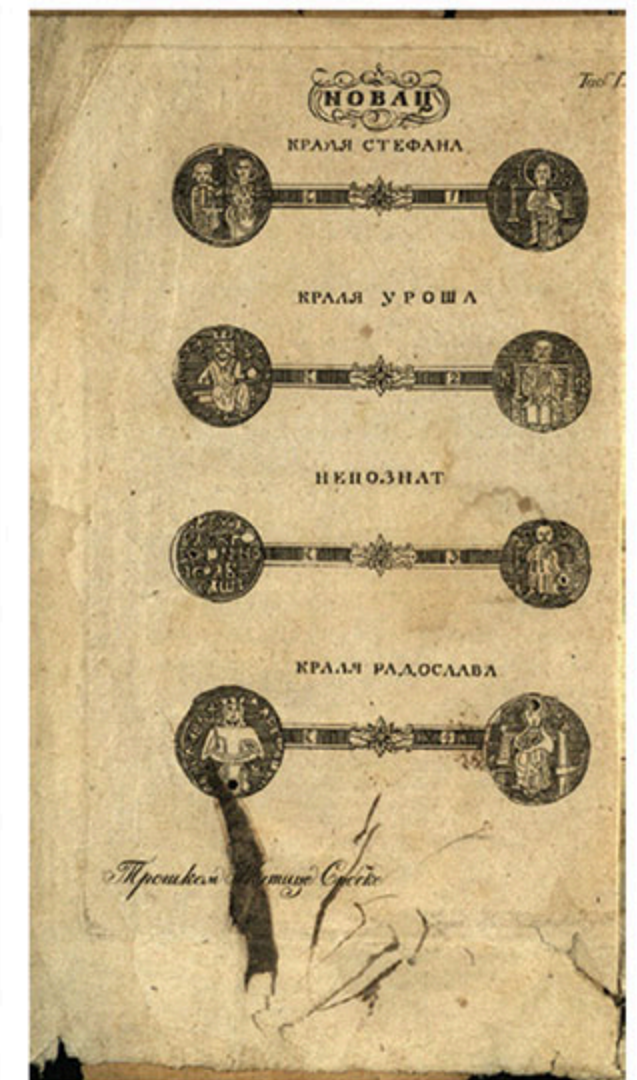
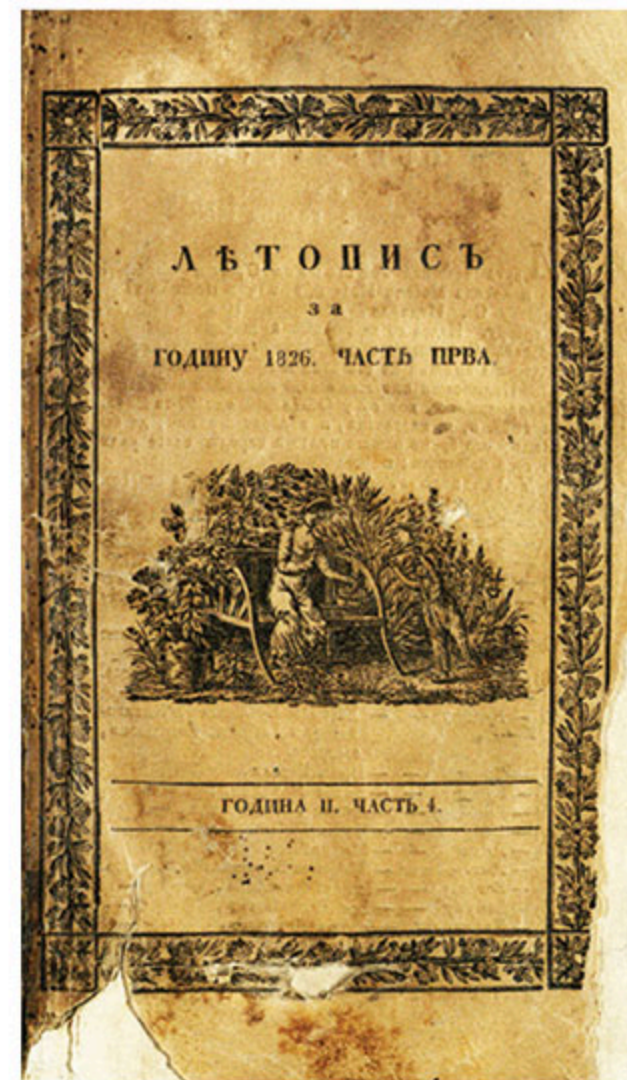
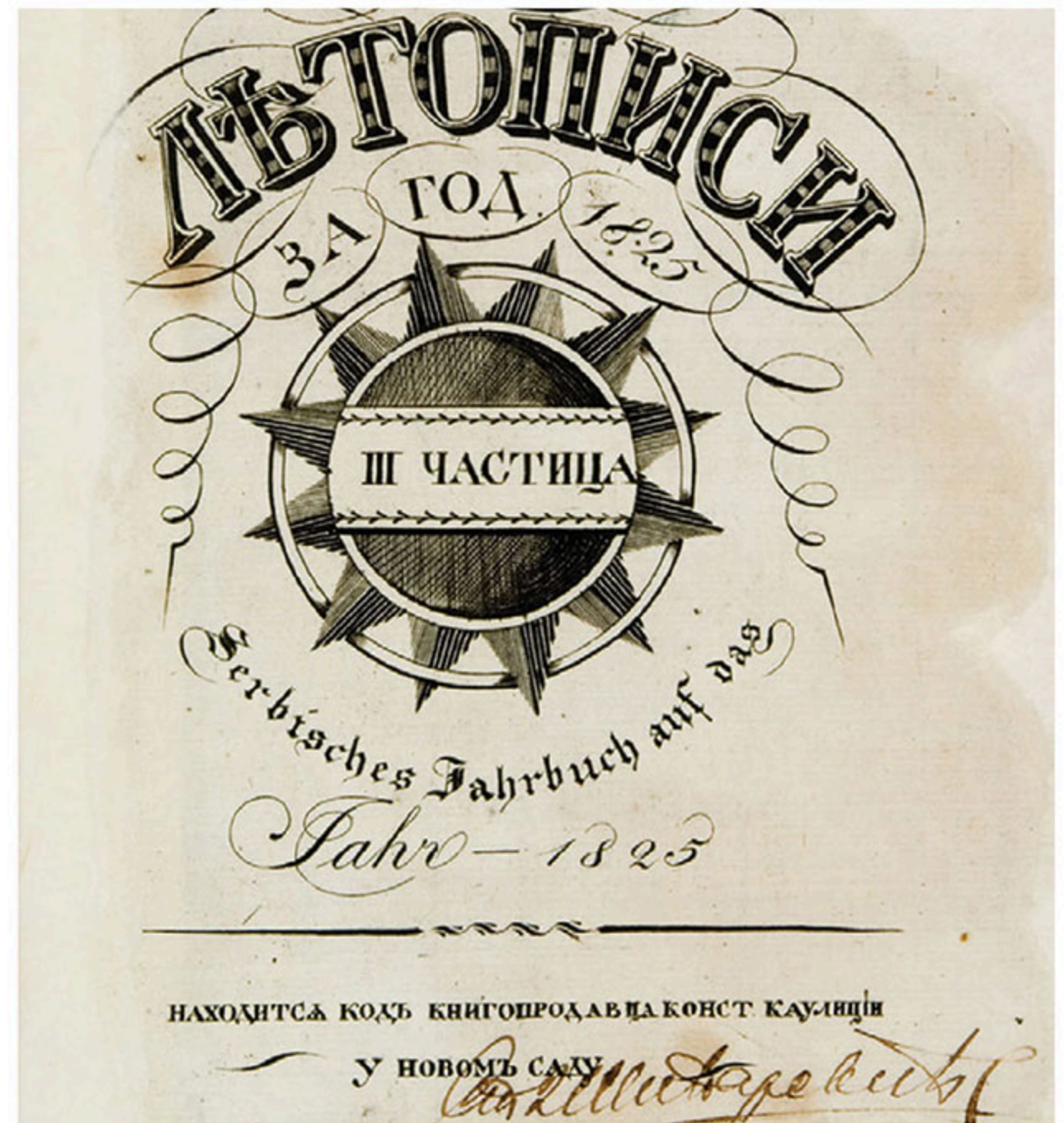
Дар Руске академије представља прве књиге доспеле разменом у Библиотеку Матице српске, а књиге Атанасија Стојковића јесу први лични поклон који је Библиотека добила.

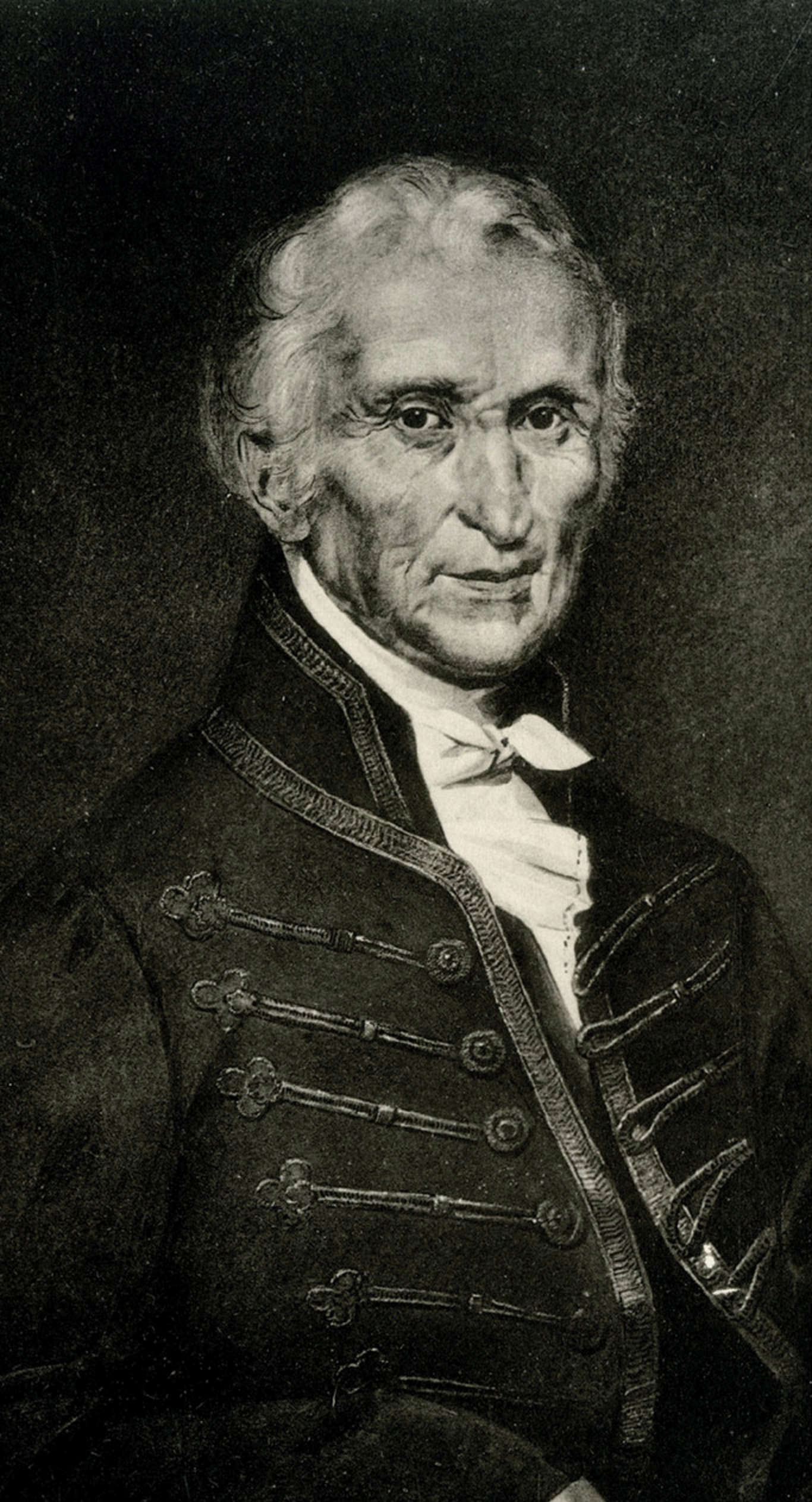
Назив „Библиотека Матице српске” први пут се помиње у обраћању Саве Текелије на седници Српског општества у Пешти, у храму Светог Ђорђа, 31. августа 1836, у време двогодишње забране рада Матице српске. Седница је одржана поводом намере Саве Текелије да оснује завод Текелијанум за школовање Срба у Пешти. Он је тада изразио жељу да у згради коју буде купио буде места и за Матицу, ако јој се одобри рад, али свакако за Библиотеку.

Четрнаестог августа 1838. донета је одлука да се Библиотека отвори за јавност. Том Одлуком „Опредељено јест Библиотеку и то јавну МС именујему завести у коју ће сваки најпаче Славјанин буди кога наречија и колена син био свободан приступ имати и књиге читати моћи.” Вест о оснивању Библиотеке Матице српске објављена је у *Српским народним новинама* Теодора Павловића у Пешти, 27. августа исте године.

Библиотеку је 1842–1843. стручно уредио књижевник Јован Суботић, који је према њеним књигама у *Летопису Матице српске* припремао и објављивао прву српску текућу библиографију.

Прву молбу за отварање читаонице упутили су пештански ђаци 1841. године. Читаоница тада није отворена. Отворена је јануара 1846, а дани за читање били су уторак, четвртак и субота.

Сава Текелија

Платон Атанацковић

Јован Ђорђевић је 1858–1859, као и Ђуро Даничић у Народној библиотеци у Београду, предложио концепцију Библиотеке Матице српске као националне библиотеке Срба у Угарској, засноване на томе да Библиотека Матице српске треба да прикупља све српске књиге и новине, затим словенске књиге и од несловенских оне које говоре о Србима. Оформио је и нови каталог и набавио први печат за Библиотеку.

Заједно са Матицом Библиотека је пресељена 1864. у Нови Сад. Сеоба је почела 16/28. априла 1864, када је одржана последња седница Матице српске у Пешти и када су ствари и књиге предате власнику пароброда „Напредак” Јовану Форовићу, за пренос у Нови Сад. Дан 28. април од 2016. године прославља се као Дан Библиотеке Матице српске.

Јован Радонић, библиотекар од 1899. до 1905, поставио је у *Правилима Библиотеке* принципе планског попуњавања, заштите и коришћења књига и периодике и дао основну поставку каталога. Осим тога, он је у *Раду и именику Матице српске* штампао Каталог прираштаја књига.

Секретар Матице српске Тихомир Остојић настојао је да се Библиотека развија као научна и народна библиотека. Марта 1912. објавио је *Апел* где се позивају писци, издавачи, уредништва и штампарије да Библиотеци поклањају по један примерак књиге и тако надокнаде недостатак обавезног примерка.

Између Првог и Другог светског рата Библиотека је наставила да делује као јавна и научна. Васа Стајић је као секретар просветног одељења Матице заслужан за отварање читаонице и за оснивање новог позајмног одељења.

Године 1848–1849. и 1912, као и током оба светска рата, Библиотека није радила.

Јован Суботић

Јован Ђорђевић

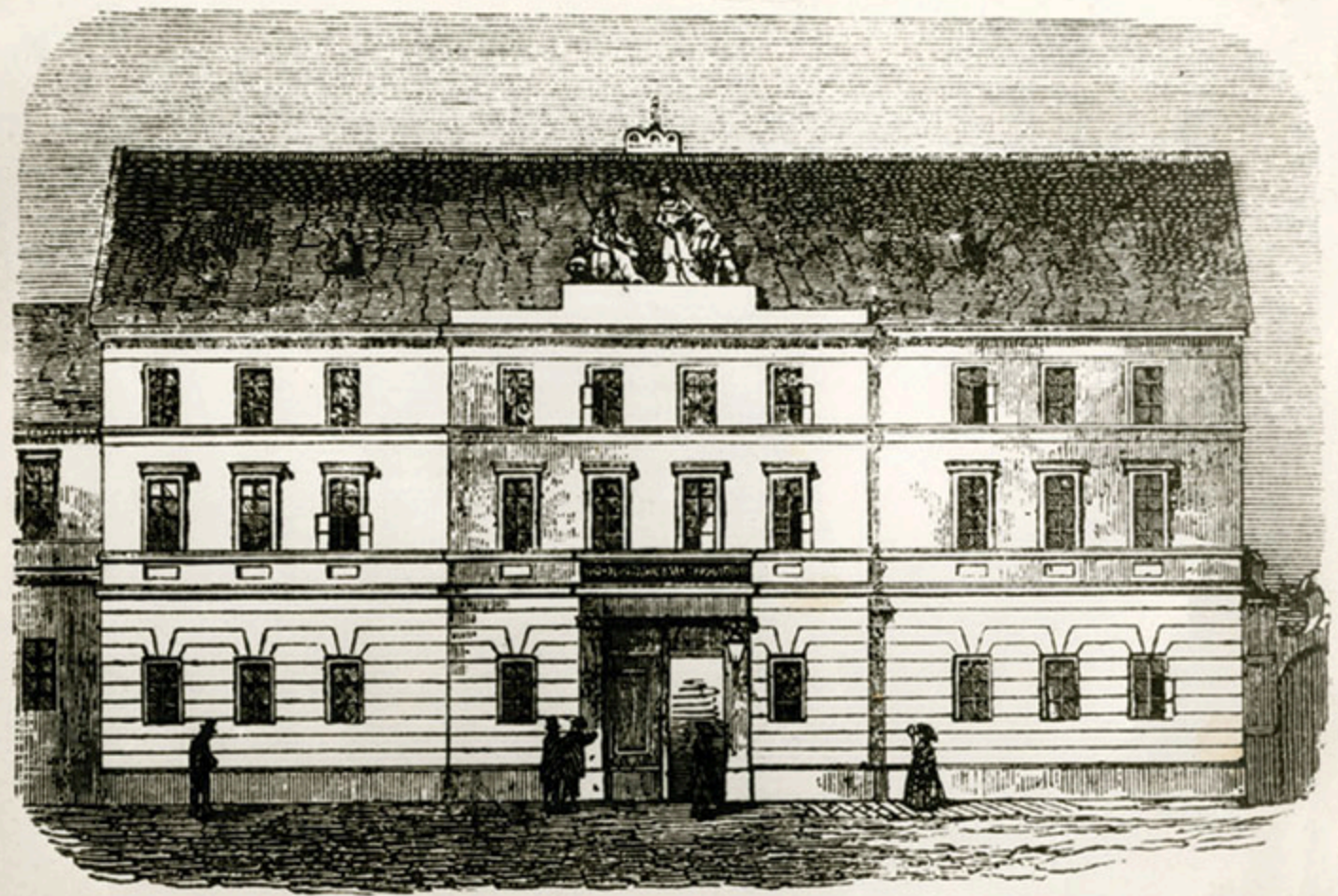
Јован Радонић

После Другог светског рата Библиотека се интензивно и свестрано развија.

Пресељењем из Будимпеште библиотеке Саве Текелије и библиотеке Текелијанума 1945. и преузимањем на чување и руковање Библиотеке Српске православне велике гимназије у Новом Саду 1947, Библиотека Матице српске је знатно обогатила свој фонд, нарочито старим и ретким књигама.

Године 1948. постала је Централна библиотека Војводине и почела је да прима обавезни примерак свих штампаних ствари из Србије. Од 1958. је самостална установа. Од 1965. до распада Југославије прима југословенски обавезни примерак и функционише као једна од осам југословенских националних библиотека. Од 2008. прима и чува обавезни примерак са територије Републике Србије. Оснивањем Универзитета у Новом Саду 1960, обавља и функције универзитетске библиотеке. Године 1985. у Библиотеци Матице српске основан је Реферални центар Војводине, 1989. започета је електронска обрада публикација и рад у систему узајамне каталогизације, а израда лисних каталога прекинута је 1991. године. Успостављењем узајамне каталогизације 2003, електронски каталог Библиотеке постаје основни и већински део Виртуелне библиотеке Србије. Законима из области библиотечно-информационе делатности из 2011. уређен је статус Библиотеке као установе културе од националног значаја. Библиотека обавља матичне функције за Војводину и прима обавезни примерак публикација из Србије, који чува као културно добро.

Библиотека Матице српске је носилац Вукове награде (1966), Награде „Милорад Панић Суреп” (1992) и других признања.

Текелијанум или Пантеон, Седиште Матице Српске од 1838. до 1864.

Од како је отворена за јавност, па све до пресељења у Нови Сад 1864. године, дом Библиотеке Матице српске у Пешти био је Текелијанум, задужбина коју је 1838. године основао и ставио под управу Матице српске, велики српски добротвор и један од најугледнијих, најимућнијих и најобразованијих Срба тог времена у Угарској, Сава Текелија. Текелијанум је основао са циљем да помогне школовање даровитих српских ђака из сиромашнијих породица (систематски, сваке године по 12), из свих крајева где су живели Срби. Тако се стварала једна нова интелигенција која ће у српској историји и култури имати значајну улогу. Сава Текелија је тестаментом овој задужбини оставио целокупну своју имовину.

Једна од зграда у Новом Саду у којима је била смештена Библиотека

По пресељењу из Пеште, први дом Матице српске и Библиотеке Матице српске у Новом Саду налазио се у згради Платонеум, на данашњој адреси Николе Пашића 6. Зграда је задужбина Платона Атанацковића који је 1864. године, под свој кров великодушно примио најстарију књижевну, културну и научну институцију српског народа. У Платонеуму је данас смештен новосадски огранак САНУ.

Платонеум

Зграда у којој се данас налазе Матица српска и Библиотека Матице српске саграђена је 1912. као задужбина српске добротворке Марије Трандафил. Овде је некада био Завод за српску православну сирочад, а Матица српска и Библиотека Матице српске су ту од 1928. године. Део збирки Библиотеке Матице српске налази се у некадашњем Чешком магацину. Доградњи нове зграде, која са постојећом чини целину, приступило се 1991.

Нова зграда Библиотеке свечано је отворена 23. новембра 2007. године и има 4300 метара квадратних, на четири нивоа. Највећи део простора намењен је за смештај публикација. Стару и нову зграду повезује јавни каталог. У новој згради су отворене две читаонице, и опремљене су радне просторије. У њој је смештена Завичајна збирка Војводине, као и учионица за семинаре, предавања и стручне испите.

лисе. и нбо дѣла дѣла. и зема ла прозе
беплоднѣ воје. Браје аще есто ввасѣ
блаудитѣ ѿ истинѣ. и ѿ братнѣ
исто. да вѣстѣ тѣко ѿ братнѣ интрѣ
шннѣ ѿ заблаудѣннѣ паучнѣго.
спсѣтѣ дша ѿ смртн. и по срнѣтѣ
множа ст ва грѣхѣ ѿбои. *слѣ. пѣ. аѣ.*
МЕТРЪЯ. КЪ МОНЪЯ.
Метра пльсѣхѣ. и збраннѣ инмѣ прншѣ
ла це мѣ вврасѣтн. пантау гала тн.
капа дѣнн. и аснн. и внѣ анн. по про
зрѣннѣ гоу ѿ цау. вѣстѣ инѣ дѣхѣ.
ввпаслюшаннѣ и српѣннѣ крѣвѣ крѣвѣ.
Блгвнѣ вѣнѣ ѿ цау аша шѣго гѣла. поро
дѣ нѣ помнозѣннѣ мѣтнѣ ѿнѣ. поро
пваннѣ ѿнѣ. вѣскрѣшеннѣ мѣсѣ
мѣ ѿ мртвѣхѣ. ввнасѣ дѣ до ваниѣ
нѣстѣ лѣ нѣно и несѣ сврѣмѣ. и нѣоу
вѣдаѣмо. сѣблаудѣаѣ мѣнѣ нѣсѣхѣ.
ввнасѣау тѣрѣ ѣ ѿ шнѣ сѣслоубнѣ
нѣ. вѣроу вѣспсннѣго тѣво. тѣвнѣ
сѣ вѣврѣмѣ послѣднѣнѣ. ѿнѣ мѣ
рѣнѣтѣ сѣнѣ мѣла. аше лѣ паѣстѣ.
прнскрѣнѣ мѣ вѣвше. ввразнѣннѣ
на па стн. да нѣкоу шеннѣ вѣрѣва
шенѣ дражѣ шѣзла тѣтнѣ аѣоу аѣта.

от не мѣнѣкоу ше на ѿ вѣрѣтѣ сѣ.
вѣввалоу тѣнѣ славоу. ввтавлѣннѣ
тѣдѣво. и та же нѣ мѣ вѣдѣ вше любн
нѣтѣ. ввнего мѣ нѣ вѣдѣше вѣроу
юше мѣ рѣнѣтѣ сѣ. радѣ стнѣо нѣзла
нѣноу. и прѣсла вѣноу. прнѣ мѣлюше
тѣо мѣннѣ вѣрѣ вѣашѣнѣ вѣспсннѣ дѣша
мѣ. ѿнѣ мѣ нѣспсннѣ вѣзнѣсашѣ.
нѣнѣтѣ аше прѣнѣ рѣсѣшен. ѿвѣашѣ
нѣвѣтнѣ. и шюше вѣко нѣ вѣко нѣ
мѣ тѣвѣла шѣсѣ ввннѣхѣ дѣхѣ. прѣмѣ
сѣтѣ тѣлѣ стѣвоу нѣ ѿ дѣхѣ стѣрѣтѣхѣ.
нѣла вѣхѣ. и нѣже пасннѣ. нѣмѣта внѣсѣ.
тѣко нѣсѣ сѣ. вѣмѣ тѣслоу ѿ дѣу сн.
тѣта же нѣ вѣзвѣтнѣсѣ вѣмѣ блго
вѣстѣ вѣавшннѣ мѣ вѣмѣ дѣо мѣ стѣмѣ.
и сѣла ннѣ ѿнѣсѣ. тѣко мѣ тѣла ютѣ
Анѣлы прнннѣннѣтн. *ста. 7ѣ. и прѣстоу.*
Крѣтоу. **Т**ѣ мѣ прѣ по мѣ сѣ вѣсѣ вѣрѣвѣла.
палы шѣ дѣннѣ вѣашѣта. тѣрѣ тѣвѣсѣ
ѿнѣо дѣ. аупвантѣ на прнносннѣоу
вѣмѣ блгѣтѣ. тѣвѣннѣ мѣ тѣсѣ вѣмѣ.
нѣкоу едѣ а паслюшаннѣ. нѣ прѣ ѿвѣра
зѣоу шѣсѣ. вѣпохѣтнѣ прѣ вѣагѣнѣ
вѣннѣ вѣашѣта. нѣ по зѣ вѣашѣагѣ вѣ
ста. нѣ вѣтнѣ ѿ вѣсѣ мѣ шнѣ вѣоу дѣтѣ.
зѣнѣннѣ шѣтѣ стѣ вѣоу дѣтѣ зѣнѣ аѣ
стѣнѣ сѣмѣ. и аше ѿ цау аѣнѣ тѣ

Матичин апостол

Библиотека Матице српске има богате збирке старих и ретких књига, које су настајале од њеног настанка и попуњаване су с особитом пажњом током њеног дугог трајања.

У збирци рукописа налази се 707 примерака, од којих су 492 ћириличке књиге. Најстарија књига јесте *Матичин апостол* из 13. века, писан на пергаменту. То је и најстарији сачувани апостол српске редакције пуног састава. Од пергаментних рукописа постоје још два одломка из 13. века

– *Иришки одломак апостолских и јеванђељских чтенија* и *Бјелопољски одломак изборног јеванђеља и апостола*, као и два рукописа из 14. века – *Бечкеречки типик* и одломак *Четворојеванђеља*. Једна од најлепше писаних и орнаментираних књига Библиотеке је *Псалтир Гаврила Тројичанина*, преписан у манастиру Света Тројица код Пљеваља 1643. године. По лепоти рукописа и илуминације издваја се и рукописна *Стихологија* с почетка 18. века, коју је у Сентандреји препи-

...тасе шбѣстрани
...маленае крты казнице
...моу аро про каменарьте
...бѣтн .н повбу .нарешени
...творнтъ шбынометан нр
...по .н по .н пр .ан .обратнвте
...свое .уае свршенниа проина
...мвн .н творн .н поантн
...нн .н творн .н поантн
...любцъ бвнн .анн .н спльнана
...танн .н прн .н ренн .н спльнана
...пн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана

...а те рекоу
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана

МЕРЦУ
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана
...нн .н прн .н ренн .н спльнана

Бечкеречки титик

Псалтир Гаврила Тројичанина

сао Кипријан Рачанин, најталентованији писар-калиграф и илуминатор чувене рачанске школе. Међу вредније рукописе Библиотеке Матице српске спадају и преписи *Душановог законика*, најзначајнијег српског законског споменика, донетог на два законодавна сабора, 1349. и 1354. године, *Молитвеник Јована Рајића* из 1749, прво

сачувано дело Јована Рајића, *Песмарица* Аврама Милетића, 1778–1781, најобимнији и најзначајнији зборник српског грађанског песништва и др.

Библиотека Матице српске поседује 17 инкунабула, књига штампаних до краја 15. века, од којих су две привези. Међу њима је и *Октоих првогласник* Ђурђа Црнојевића из 1493/94,

Душанов законик

прва српска инкунабула и најстарија ћириличка јужнословенска штампана књига, отиснута на Цетињу у Црној Гори. Остале инкунабуле су на страним језицима, а од њих посебно се истичу веома ретко издање популарног дела *Четрдесетодневне проповеди о покајању* Роберта Кораћола на латинском језику (Венеција, 1473), Пе-

траркини сонети на италијанском (Венеција, 1478), *Светска хроника* Хартмана Шедела на немачком (Аугсбург, 1496) и *Космографија* Птолемеја Клаудија (Улм, 1486), на латинском језику. Из 16. и 17. века постоји 186 ћирилицом штампаних књига, од којих је 157 српских. По броју српских књига 15–17. века, збирка (штам-

Молитвеник Јована Рајића

пане србуље), објављених на српскословенском језику, Библиотека Матице српске је најбогатија у свету. Из 16. и 17. века налазе се и вредне књиге на разним језицима, међу којима су и 42 елзевире.

Библиотека има највећу збирку српских књига 18. века (529 књига укључујући и 19 месецослова); највећу збирку српских књига 19. века (преко 5000 примерака) и најбогатију збирку српских периодичних публикација 18. и прве половине 19. века. Међу периодичним публикацијама су *Славеносрпски магазин* Захарије Орфелина, први српски часопис, из 1768. године, комплети годишта првих српских новина (1791–1792) чији издавачи су браћа Маркидес Пуљо, у Бечу (1791–1792), комплети

годишта других по реду српских новина издатих у Бечу код Стефана Новаковића 1792–1794. године, све свеске *Летописа Матице српске*, покренутог 1824, најстаријег српског и јужнословенског књижевног часописа који излази и данас, као и други часописи и новине. Из 18. и 19. века Библиотека поседује и књиге на страним језицима, међу којима су посебно богате збирке књига на руском и мађарском језику.

Библиотека Матице српске уредила је у музејски тип библиотеке, најстарију српску школску књижницу у Гимназији у Сремским Карловцима (око 18.000 публикација), а у току је и уређење библиотеке Бачке епархије у Новом Саду (обрађено преко 6000 књига). Заједно са Народном

Claudii Ptolomaei Cosmographia

Славносрпски магазин

Прве српске новине

Стематографија Христофора Цефаровића

У Библиотеци Матице српске посебну културно-историјску и музејску вредност имају библиотеке-целине, личне библиотеке и библиотеке установа и друштава, које садрже преко сто хиљада књига. Библиотека епископа Платона Атанацковића је најстарија лична библиотека, поклоњена 1841. године, садржи 341 дело. Највреднија лична библиотека је библиотека Саве Текелије, великог задужбинара и добротвора српског народа са 1984 књиге на 15 језика. Ту је и реконструисана библиотека Текелијанума са 7114 књига на седамнаест језика. Каталог библиотеке Платона Атанацковића. Саве Текелије и Текелијанума, пет књига, са укупно 9439 записа публиковани су у едицији Каталог легата Библиотеке Матице српске.

Као посебне целине у Библиотеци Матице српске чувају се и личне библиотеке Првослава Алексијевића, Станислава Бајића, Берислава М. Берића, Славка и Катарине Боројевић, Милана С. Димитријевића, Рашка Димитријевића, Аврама Ђукића, Василија Јовановића, Јована Јовановића Змаја, Стевана Јосифовића, Мите и Предрага Клицина, Марка Малетина, Светозара Матића, Дејана Медаковића, Ђоке Мијатовића, Живана Миласавца, Миленка Милошевића, Николе и Косте Милутиновића, Милице Митровић, Радослава Митровића, Тихомира Остојића, Владимира Отовића, Бошка Петровића, Петра Попадића, Душана Попова, Јована Поповића, Радомира Радујко-

ва, Александра Сандића, Васе Стајића, Лазара Стојковића, Стојана Суботина, Ивана Суботића, Божидача Тимотијевића, Мирољуба Тодоровића, Мирка и Руже Цветков и др Иринеја Ћирића и Стевана Ћирића. Од 1989. године у Библиотеку пристиже Донација Никол и Сретена Марића са око 13.000 књига. У Библиотеци су и библиотека Српске православне велике гимназије у Новом Саду (основана 1819. године) са око 12.000 књига, збирка књига Уједињене омладине српске, као и вредна библиотека Стеријиног позорја са литературом из области историје и теорије позоришта и драмске књижевности.

Од 1998. године у Библиотеци Матице српске смештена је Поклон библиотека Аустрије са више од 5100 монографских публикација. У Поклон библиотеци Аустрије постоји и око 130 наслова периодичних издања, углавном из области културе и књижевности. Библиотека је 2016. примила и вредну Поклон-збирку Боривоја Миросављевића, новинара и фотографа из Новог Сада.

Библиотеке целине у Библиотеци Матице српске, из времена од 18. века до данас, представљају драгоцену сведочанства о својим власницима, који су оставили снажан траг у српском културном, научном, црквеном и јавном животу.

У магацинима Библиотеке чува се и даје на коришћење преко четири милиона публикација на 132 језика.

Збирке Библиотеке Матице српске попуњавају се обавезним примерком, путем откупа Министарства културе, куповином, разменом, поклоном и депозитом ФАО и Унеско и сваке године повећају се за око шездесет хиљада публикација.

На основу Закона о обавезном примерку публикација, Библиотека прима шест примерака сваке публикације штампане у Војводини, као и електронску копију обавезног примерка. Два примерка задржава (за свој основни фонд и за Завичајну збирку), два шаље у размену Народној библиотеци Србије, а један Народној и универзитетској библиотеци „Иво Андрић” из Приштине.

Библиотека Матице српске редовно размењује публикације са националним библиотекама: Централном народном библиотеком Црне Горе „Ђурђе Црнојевић” на Цетињу и Народном и универзитетском библиотеком Републике Српске у Бањој Луци.

Посебно је значајна традиционална размена књига и периодике са преко 300 сродних установа (националне библиотеке, академије наука и сл.) из педесетак земаља. Библиотека снабдева српском књигом и лекторате и славистичке центре у свету, као и српске библиотеке у Мађарској, Румунији и Хрватској. Годишње се размени десетак хиљада публикација, укључујући сва издања Библиотеке и Матице српске. Претежно разме-

ном, али и другим видовима набавке, Библиотека редовно добија велики број наслова иностране периодике.

Од својих многобројних дародаваца Библиотека сваке године добије на поклон петнаестак хиљада публикација, а на основу депозита ФАО и Унеско прими годишње педесетак публикација.

БМС од свог оснивања прикупља и све публикације (књиге, периодичу, ситни штампани материјал) које се објављују у дијаспори.

Део збирки Библиотеке Матице српске налази се у Чешком магацину из 1921. године

У новом магацину постављено је укупно двадесет километара металних полица у компактном (покретном) смештају

COBISS/OPAC - Mozilla Firefox

COBISS/OPAC x Inbox (39) - sellena... x Jelena Jovin Bibliot... x Facebook x +

www.vbs.rs/scripts/cobiss?ukaz=DISP&id=0809158474876620&rec=6&sid=2&fmt=12 120% Search

COBISS Виртуелна библиотека Србије IZUM

Помоћ Подешавање Српски Виртуелна

Базе података Претраживање Резултати претраж. Запис Моја библиотека

Локална база података: Библиотека Матице српске, Нови Сад (бр. записа: 1.415.141) |

Изабрани запис [ИЗУМ](#)

Пуни ISBD COMARC запис [6/43]

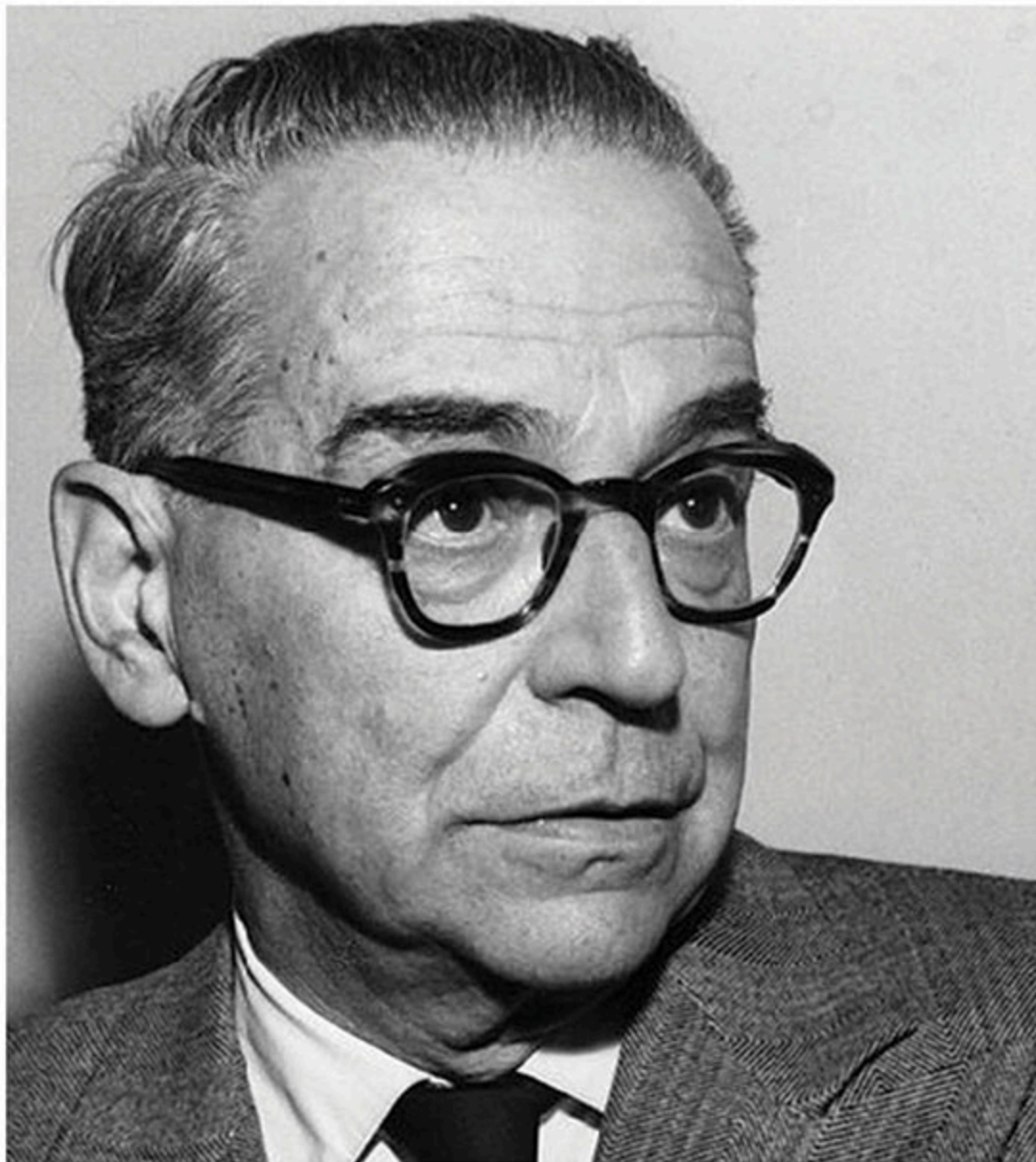
БИБЛИОГРАФИЈА ИВЕ АНДРИЋА : (1911-2011) / аутори Љиљана Клевернић (координатор), Ката Мирчић, Меланија Блашковић, Весна Укропина, Даниела Кермеци, Слађана Субашић, Марија Ваш ; главни уредник Мило Вуксановић. - Београд : Задужбина Иве Андрића : Српска академија наука и уметности ; Нови Сад : Библиотека Матице српске, 2011 (Нови Сад : Будућност). - 1078 стр., [1] лист са сликом И. Андрића ; 31 cm

На спор. насл. стр.: Bibliography of Ivo Andrić. - "О педесетој годишњици Нобелове награде Иви Андрићу" --> прелим. стр. - Тираж 700. - Стр. 9-12: Разноликост и савршенство Андрићевог дела / Радован Вучковић. - Стр. 1075-1078: Хронологија живота и рада Иве Андрића / Жанета Ђукић Перишић. - Наслови књига и прилога Иве Андрића: стр. 937-950 ; Наслови преведених књига и преведених прилога Иве Андрића: стр. 951-977 ; Сабрана дела: стр. 978-979 ; Именски регистар: стр. 980-1016 ; Предметни регистар: стр. 1017-1038 ; Књиге у којима су Андрићеве радове и радови о њему: стр. 1039-1055 ; Часописи и листови у којима су Андрићеве радове и радови о њему: стр. 1056-1072.

ISBN 978-86-81131-10-7 (ЗИА)
ISBN 978-86-7025-544-9 (САНУ)
ISBN 978-86-80061-44-3 (БМС; пласт.)
012 Andrić I.

COBISS.SR-ID 265346055

ФОНД У ДРУГИМ БИБЛИОТЕКАМА → ПРОМЕНИ ЗАХТЕВ ЗА ПРЕТРАЖИВАЊЕ

Иво Андрић

У Библиотеци се обрађују књиге из текућег прилива и постојећег фонда, затим прилози из *Годишњака Библиотеке Матице српске*, периодичних публикација које издаје Матица српска (*Летпис*, једанаест научних зборника), и из других часописа и листова који излазе у Војводини.

На основу ових записа припремају се библиографије. Најзначајнија је текућа *Библиографија књига у Војводини* која излази од 1981. године. Она обухвата публикације војвођанских издавача, публикације савремених војвођанских аутора, као и публикације о Војводини. Године 2011. објављена је највећа персонална библиографија на овим просторима, *Библиографија Иве Андрића*, са 15.647 библиографских јединица, а 2014. године *Библиографија Борислава Михајловића Михиза* са 1339 библиографских јединица.

Карта Србије, 1791. (гравира)

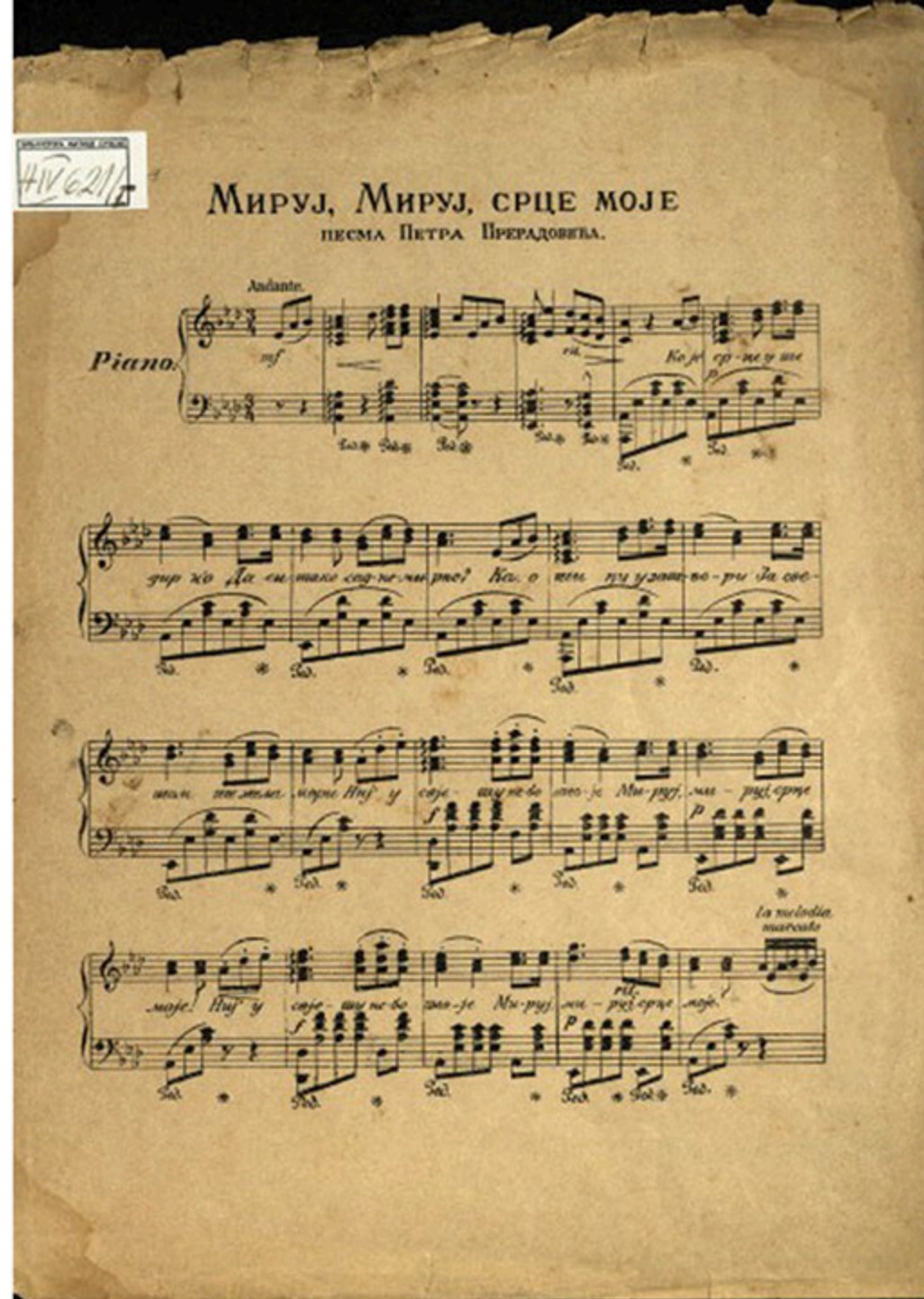
Завичајна збирка Библиотеке основана је 1954. године. У овај фонд, музејског карактера, улазе све српске књиге и листови издати до 1919. године, све публикације издате и штампане на тлу Војводине, све публикације о Војводини и Војвођанима, као и публикације војвођанских аутора на српском, хрватском, мађарском, румунском, словачком, русинском и другим језицима.

У Завичајној збирци, као засебне целине, чувају се све публикације Матице српске, Српске академије наука и уметности, Црногорске академије наука и умјетности и Српске књижевне задруге.

Богат и вредан фонд серијских публикација у Библиотеци обухвата око 42.000 наслова

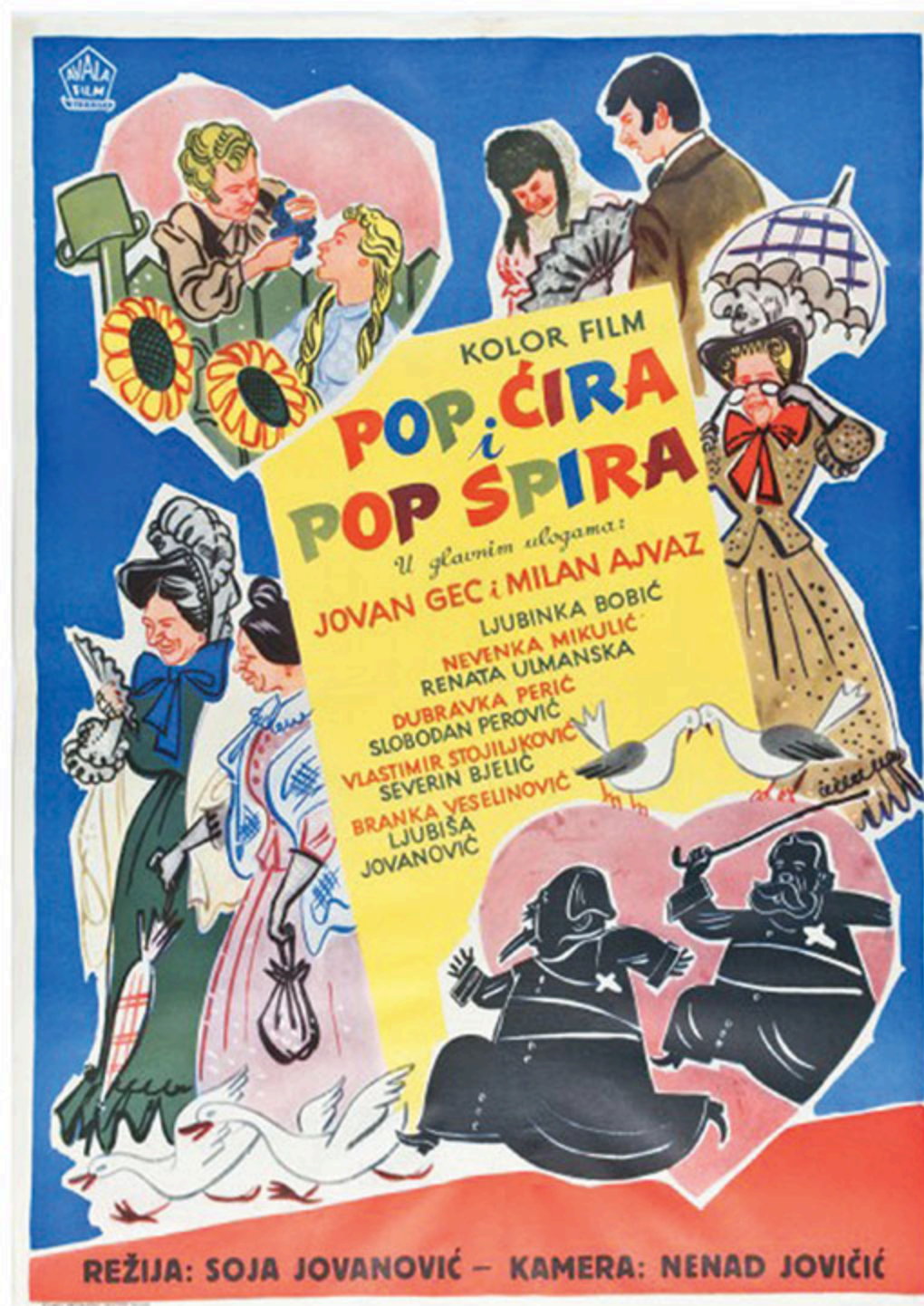
новина и часописа, у штампаној и електронској форми, на српском и другим језицима. Фонд се обогаћује првенствено обавезним примерком, али и разменом са разним институцијама, као и поклонима.

Картографско-географска збирка садржи географске карте, планове градова, разгледнице, албуме разгледница, атласе и туристичке водиче. Ова збирка поседује дела од посебне вредности и културно-историјског значаја. У фонду збирке као највреднији издвајају се рукописни планови и карте Новог Сада и Петроварадина у периоду од 1697. до 1745. године, затим карте и планови Захарије Орфелина, као и карта Србије и српских земаља коју је 1805. године израдио

Сава Текелија. Картографско-географска збирка дигитализује се од 2011. године (*digital.bms.rs.*)

Збирка музикалија садржи штампане нотне публикације, музичке рукописе и звучне записе на аудио касетама, грамофонским плочама, видео касетама, компакт дисковима и дигиталним видео дисковима. Збирку чине дела домаћих и страних композитора која су штампана у земљи и иностранству. Посебну вредност представљају нотна издања београдских издавача музикалија из предратног периода која чине национални фонд, као и пет нотних записа музике Тихомира Остојића. Ликовно-графичка збирка садржи изложбене каталоге уметничког садржаја, ликовне радове, фотографије, плакате. По разноврсности

садржаја и облицима публикација, ово је једна од најзанимљивијих целина јер информисе о домаћим и страним уметницима и догађајима у области културног живота.

Збирка ситне штампане и документационе грађе представља разноврстан библиотечки материјал који често није библиографски одредив, а састоји се из појединачних збирки различитих примерака публикација које су штампане од 1868. године. Библиотека је започела презентовање ове грађе дигитализацијом и штампањем прве књиге под називом *Огласи Библиотеке Матице српске: 1868–1918*, у оквиру серије *Каталог посебних збирки Библиотеке Матице српске*, 2013. године.

Ujvidék

Szerb. püspöki palota
Serbischer Bischofs-Palais
Српска епископска палата

Београд. 24/12 1903 год.
Срдечно вам
честито Ново Кристиво
рођење дучино-
гане гоцекувару
Здрављу и весељу
приводећи

Ландерман
Београд
Епископска палата
1904 год.

Београд у којој Ландерман
ангелом и Анст. Сич. мр.
мр. мр.

м. Хантер

У Библиотеци Матице српске публикације се могу користити само у читаоницама. Поручивање публикације може се обавити са било ког рачунара у јавном каталогу Библиотеке или од куће путем електронског каталога БМС. Е-каталог доступан је свима преко интернета. Резервација публикација (до пет) обавља се на пријемном пулту у јавном каталогу или електронски из Библиотеке или од куће. Резервисане публикације могу се користити месец дана. Корисници Научне читаонице могу резервисати до десет публикација и користити их до три месеца.

Корисницима је на располагању седам читаоница: Општа читаоница, Читаоница за периодичку и истраживачки рад, Читаоница

раритета, Читаоница за научни рад, Читаоница Рефералног центра, Читаоница посебних збирки и Читаоница стручне литературе.

Сваке године у Библиотеку се учлани око 4000 корисника и користи око 40.000 публикација.

Крајем 2008. године у Библиотеци Матице српске уводи се програмски сегмент за аутоматизацију позајмице COBISS/Позајмица и то само онај део програмског пакета који се тиче електронске евиденције задужења. Сервис *Моја библиотека* (од 2011) омогућује корисницима да провере своја задужења, а од 2012. корисницима је омогућено електронско задуживање публикација, а одвија се путем програмског пакета за аутоматизацију позајмице COBISS/Позајмица који је саставни део софтвера COBISS.

Увођење овог сегмента пословања логична је последица процеса аутоматизације који је започео још 1989. године када је Библиотека постала део система узајамне каталогизације. Тада је престало ажурирање класичних, лисних каталога, а библиотекарима су започели формирање електронског каталога користећи програм за аутоматизовану обраду података COBISS/Каталогизација.

Да би данас наручио жељену публикацију, корисник треба да поседује важећу чланску карту и да има своју лозинку, а публикацију може да наручи када приступи електронском каталогу БМС (www.bms.rs) користећи програм COBISS/ОРАС. Он то може да уради на рачунарима у каталогу БМС, али и од куће или са неког другог места где има приступ интернету.

Сервис *Моја библиотека* корисницима пружа увид у број резервисаних и позајмљених публикација (односно публикација које користи у читаоници а који не може да буде већи од пет), увид у рок важења резервације и када им истиче учлањење. Пратећи своја задужења, њихов статус и број, корисник активније учествује у раду Библиотеке.

У току 2014. године укључене су допуне у сегменту COBISS/Позајмица, те је корисницима у сервису *Моја библиотека* омогућено да прате историју позајмљене грађе. Сада сваки корисник, на основу важеће чланске карте, има увид у грађу коју је користио у последњих пет година.

Преко сервиса *Моја библиотека* корисници имају увид у своја задужења, управљају својим резервацијама и постају неодвојиви део система аутоматизоване позајмице.

У 2016. години обезбеђена је опрема за коришћење публикација за слепа и слабовида лица. Опрема је смештена у каталогу Библиотеке.

Део опреме за коришћење публикација за слепа и слабовида лица

Лисни каталог Библиотеке постављен је у новоизграђеном делу зграде. Каталог је затворен 1989. године, од када је уведена електронска обрада публикација а подаци о публикацијама се могу претраживати у електронском каталогу Библиотеке. Данас се најчешће претражују предметни и каталог серијских публикација, након што је ретроспективном обрадом цео фонд пресељен у виртуелну библиотеку. За искусне библиотекарe успомена на прошла времена, за младе, подсећање како су се некада стручно обрађивале књиге и да није све у виртуелном свету, а за све остале, споменик културе једног доба, не само у библиотекарству.

COBISS SR Виртуелна библиотека Србије IZUM

Помоћ Подешавање Српски термини

Базе података Претраживање Моја библиотека

Локална база података: Библиотека Матице српске, Нови Сад (Бр. записа: 1.414.466) |

Претраживање

Основно **Изборно** Комадно

Аутор [ ] И [ ]

Наслов [ ] И [ ]

Година издања [ ] И [ ]

Кључне речи [ ]

Језик: сви језици

Избор записа: сва грађа (такође е-извори)

Писмо: сва писма

Само извори са е-приступом:

PRETRAŽI

Савети

Захтеви за претраживање који имају исти облик у периодички и у публикацији, могу се написати или једним или другим писмом.

Преглед појмова

Ако не знамо какав је правопис имена, у изборном начину претраживања може нам помоћи преглед појмова у индексима за претраживање. Утицајно почетак ауторског имена и кликом на дугме (преглед појмова) добићемо списак имена из којег изаберемо одговарајући облик имена. Њим ће се аутоматски пренети у прозор за претраживање. Ако то желимо, одговарајући облик имена и ручно можемо унети у прозор за претраживање.

Лична имена

Лична имена у пољима за авторство, односно пољима за име као предмету одређених су инвертована - презиме је на првом месту, а затим следи једно или више имена. Између презимена и имена налазе се зарез и размак. Код фразног начина претраживања илн морамо унети у облик Презиме, Име.

Пример: "андрић, иво"

више о изборном претраживању детаљно о изборном претраживању

↑ НА ВЕХ | Базе података | Претраживање | Моја библиотека | Извор

УСЛОВИ КОРИШЋЕЊА | COBISS-SR/AS, V6.1 | Преглед? Пошаљите им на: izuser@bs.sr | © IZUM 1997-2017

Библиотека Матице српске успешно повезује своју богату традицију са захтевима и потребама модерног информатичког доба. Потпуно су аутоматизовани пријем, инвентарисање, набавка и размена публикација, обрада збирке старе и ретке књиге и легата, СІР обрада публикација пре штампања, текућа и ретроспективна обрада публикација, библиографска обрада, аналитичка обрада периодике, учлањивање корисника, наручивање и резервација публикација и претраживање електронског каталога. У електронском каталогу Библиотеке Матице српске, који је започет 1989. године и који је највећи те врсте у нашој земљи, крајем децембра 2016. било је укупно 1.406.189 записа (957.664 записа за књиге, 36.318

за периодичку, 316.270 за прилоге из часописа и новина и 95.937 за публикације посебних збирки). Сваки од ових записа претражив је преко шездесетак параметара.

COBISS SR Виртуелна библиотека Србије IZUM

Помоћ Подешавање Српски термини

Базе података Претраживање Ифо Моја библиотека

Узајамна библиографско-каталожка база података

COBIB.SR

Податке уноси више од 150 српских библиотека (55 000 наслова до е-извора, 1.6 милиона књига, 780 000 чланака, 70 000 часописа и новина, 190 000 неписаних грађа...)

Локалне базе података (каталози) библиотека

- Основни ББС центри
  - Библиотека Матице српске, Нови Сад
  - Народна библиотека Србије, Београд
  - Универзитетска библиотека "С. Марковић", Београд
- Универзитетске и високошколске библиотеке
- Специјалне библиотеке
- Јавне библиотеке

Библиотека [ ] Q ПРЕТРАЖИ Сав Библиотека: 163
(унесите место или акроним или назив или сесту)

Друге базе података у систему COBISS.SR

COBIB.SR - Подаци о српским библиотекама - COBIB.SR

ELINKS.SR - Приступ е-изворима са заложима у COBIB.SR

↑ НА ВЕХ | Базе података | Претраживање | Ифо | Моја библиотека | Извор

УСЛОВИ КОРИШЋЕЊА | COBISS-SR/AS, V6.1 | Преглед? Пошаљите им на: izuser@bs.sr | © IZUM 1997-2017

Реферални центар је основан 1985. године и омогућава врло добру повезаност са светом у размени научних, стручних и пословних информација и прибављању примарних публикација.

Делатности центра су разноврсне и подразумевају: тематска претраживања у страним базама података, међубиблиотечку позајмицу из иностранства, претраживање цитираности радова научних радника, учествовање у изради међународне базе АГРИС, чување и обраду докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Новом Саду.

Библиотека Матице српске је један од оснивача Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку база података, односно електронских сервиса, као и набавку страних

часописа у папирној форми (КоБСОН). На сајту КоБСОН-а доступно је преко двадесет сервиса са око 35.000 електронских часописа и близу 160.000 електронских књига.

У БМС се израђује библиографија цитираности радова истраживача у Индексима научних цитата у серијама за природне науке (од 1945. године), друштвене науке (од 1956. године) као и у серији за уметност и хуманистичке науке (од 1975. године), а од 2001. године и у зборницима радова из свих ових серија.

Тематска претраживања се обављају у разним базама података које су доступне у папирној верзији, на компакт диску и на Интернету. Одељење има на располагању све три збирке Индекса научних цитата (Science Citation Index,

Web of Science™ InCites™ Journal Citation Reports® Essential Science Indicators™ EndNote™ Sign In Help

WEB OF SCIENCE™ THOMSON R

Search Web of Science™ Core Collection My Tools Search History

Coming soon! A new look to the cita

Cited Reference Search

Find the articles that cite a person's work.
 Step 1: Enter information about the cited work. Fields are combined with the Boolean AND operator.
 * Note: Entering the title, volume, issue, or page in combination with other fields may reduce the number of cited reference variants found.

Example: O'Brian C* OR OBrian C* Cited Author Select from Index

Example: J Comp* Appl* Math* Cited Work Select from Index

Example: 1943 or 1943-1945 Cited Year(s) Search

+ Add Another Field | Reset Form

View our Cited Reference Search tutorial.

TIMESPAN

All years

From 1996 to 2017

MORE SETTINGS

Customer Feedback & Support Additional Resources What's New in Web of Science? Customize your Experience

Enhance your Web of Science experience. Sign up for the Web of Science

National Library of Serbia

© 2017 CLARIVATE ANALYTICS TERMS OF USE PRIVACY POLICY FEEDBACK

New Search Subjects Publications Images More

Choose Databases | Select another EBSCO service

To search within a single database, click the database name listed below. To select more than one database to search, check the boxes next to the databases and click Continue.

Continue

Select / deselect all

eBook Academic Collection (EBSCOhost)

This growing subscription package contains a large selection of multidisciplinary eBook titles representing a broad range of academic subject matter, and is a strong complement for any a

More Information

Academic Search Premier

This multi-disciplinary database provides full text for more than 4,600 journals, including full text for nearly 3,900 peer-reviewed titles. PDF backfiles to 1975 or further are available for well

Title List More Information

Business Source Premier

Business Source Premier is the industry's most used business research database, providing full text for more than 2,300 journals, including full text for more than 1,100 peer-reviewed titles and economics. This database is updated daily on EBSCOhost.

Title List More Information

ERIC

ERIC, the Education Resource Information Center, provides access to education literature and resources. The database contains more than 1.3 million records and provides access to info

More Information

Health Source - Consumer Edition

This database is the richest collection of consumer health information available to libraries worldwide, providing information on many health topics including the medical sciences, food sci

Title List More Information

Health Source: Nursing/Academic Edition

This database provides nearly 550 scholarly full text journals focusing on many medical disciplines. Health Source: Nursing/Academic Edition also features the AHFS Consumer Medicatio

Title List More Information

Library, Information Science & Technology Abstracts

Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA) indexes more than 560 core journals, nearly 50 priority journals, and nearly 125 selective journals; plus books, research repor

Title List More Information

Social Sciences Citation Index, Arts&Humanities Citation Index) od 1945. godine do danas, a one obuhvataju članke iz oko 10.000 renoimiranih časopisa u svetu. Od 1996. godine obezbeđen je onlaјn pristup ovoj bazi, a od 2001. godine i Zbornicima radova iz ovih serija.

Da bi se došlo do primarnog teksta (knjige ili članka iz časopisa), koristi se sistem meђubibliotечke позајмице. Копије радова као и књиге наручују се из SUBITO центра (конзорцијум библиотека Немачке, Аустрије, Швајцарске), Британске библиотеке, као и из било које националне или стручне библиотеке у свету.

Библиотека Матице српске од 1982. године учествује у изради међународне базе података

за пољопривредне науке и технологије – АГРИС (agris.fao.org), тако што се одабрани научни радови, монографије и докторске дисертације документалистички обраде и пошаљу у FAO AGRIS центар у Риму, где се укључују у базу. У изради ове базе учествује око 350 АГРИС центара из преко 140 земаља света. База броји око 8,7 милиона библиографских референци са додатним информацијама о повезаним интернет ресурсима, а 1,7 милиона референци садржи линк ка full тексту публикације. АГРИС базу претражи у просеку 400.000 корисника месечно.

ScienceDirect Journals Books Register Sign in

Explore scientific, technical, and medical research on ScienceDirect
Search for peer-reviewed journals, articles, book chapters and open access content.

Keywords Author name Journal/book title Volume Issue Page

Advanced search

Street cholera outbreak map by John Snow. Example of data visualization and a breakthrough for the science of

Dokumente aus Bibliotheken e.V.

- Suchen Sie einen Aufsatz?
- Suchen Sie ein Buch?

Wir liefern Artikel aus wissenschaftlichen Zeitschriften und Büchern direkt als PDF. Nutzen Sie Deutschlands effektivstes Bibliotheksnetzwerk mit 35 wissenschaftlichen Bibli

Wenn Sie wissen, welche Literatur Sie brauchen, dann sind Sie bei subito rich

Food and Agriculture Organization of the United Nations

English Español Français العربية 中文 Русский

AGRIS SEARCH Find resources...

Source

Matica Srpska Library [\(click here for contact information\)](#)
The Matica Srpska Library in its funds has more than 3,500,000 books and other publications. The Library receives the sample copy of all the publications of Serbia. The Library has 671 old manuscript books, the [...]
HOMEPAGE: <http://www.bms.ns.ac.rs/bmseng101.htm>

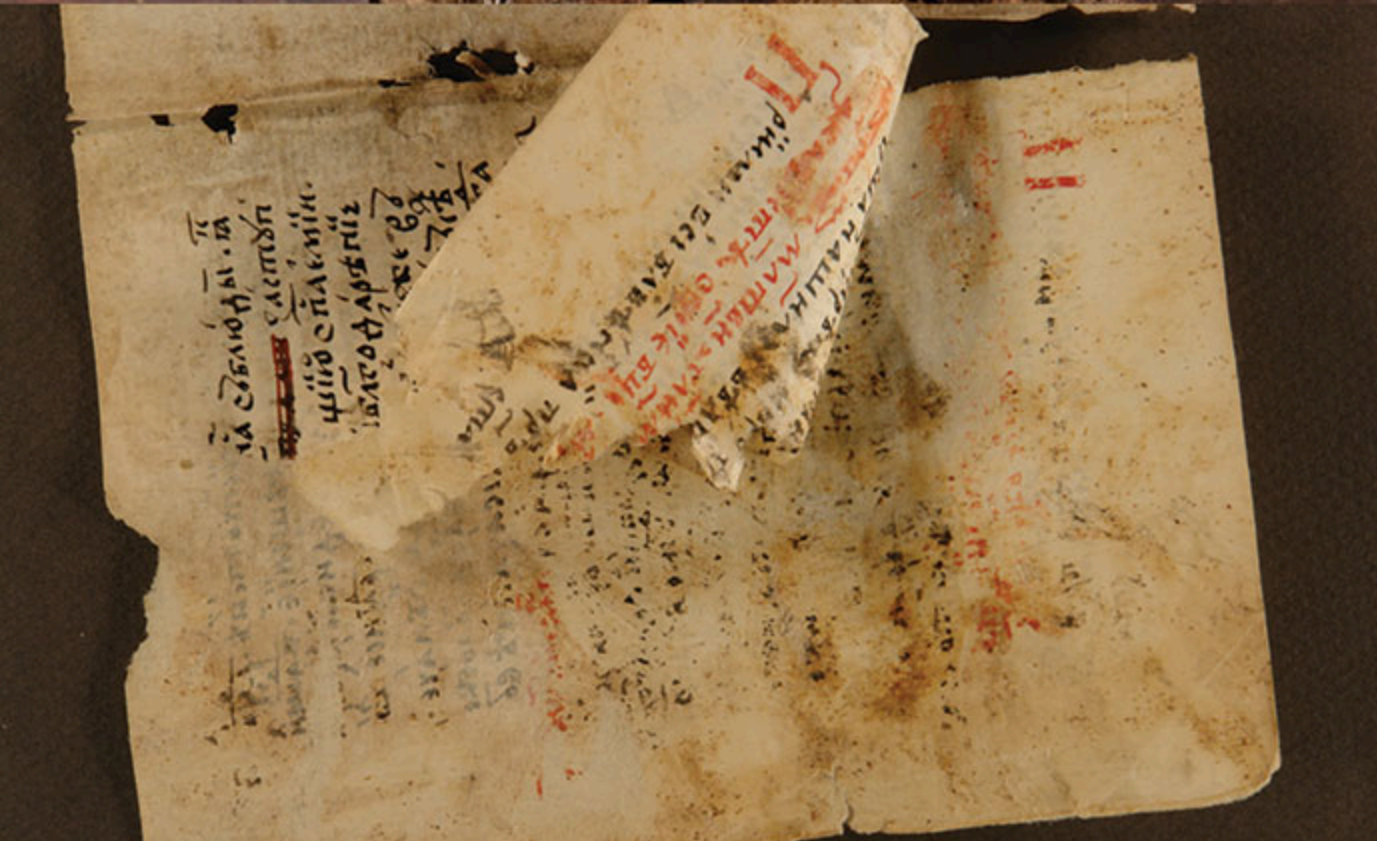
State of the art of fishery in Serbia [2009]

- Marković, Z., Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun (Serbia)
- Poleksić, V., Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun (Serbia)
- Živić, I., Biološki fakultet, Beograd (Serbia)
- Stanković, M., Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun (Serbia)
- Čuk, D., Bast Commerce, Beograd (Serbia)
- Spasić, M., Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun (Serbia)
- Dulić, Z., PKB Korporacija, Beograd - Padinska Skela (Serbia)
- Rašković, B., Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun (Serbia)
- Čirić, M., Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun (Serbia)
- Bošković, D., Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun (Serbia)
- Vukojević, D., Poljoprivredni fakultet, Beograd - Zemun (Serbia)

Abstract

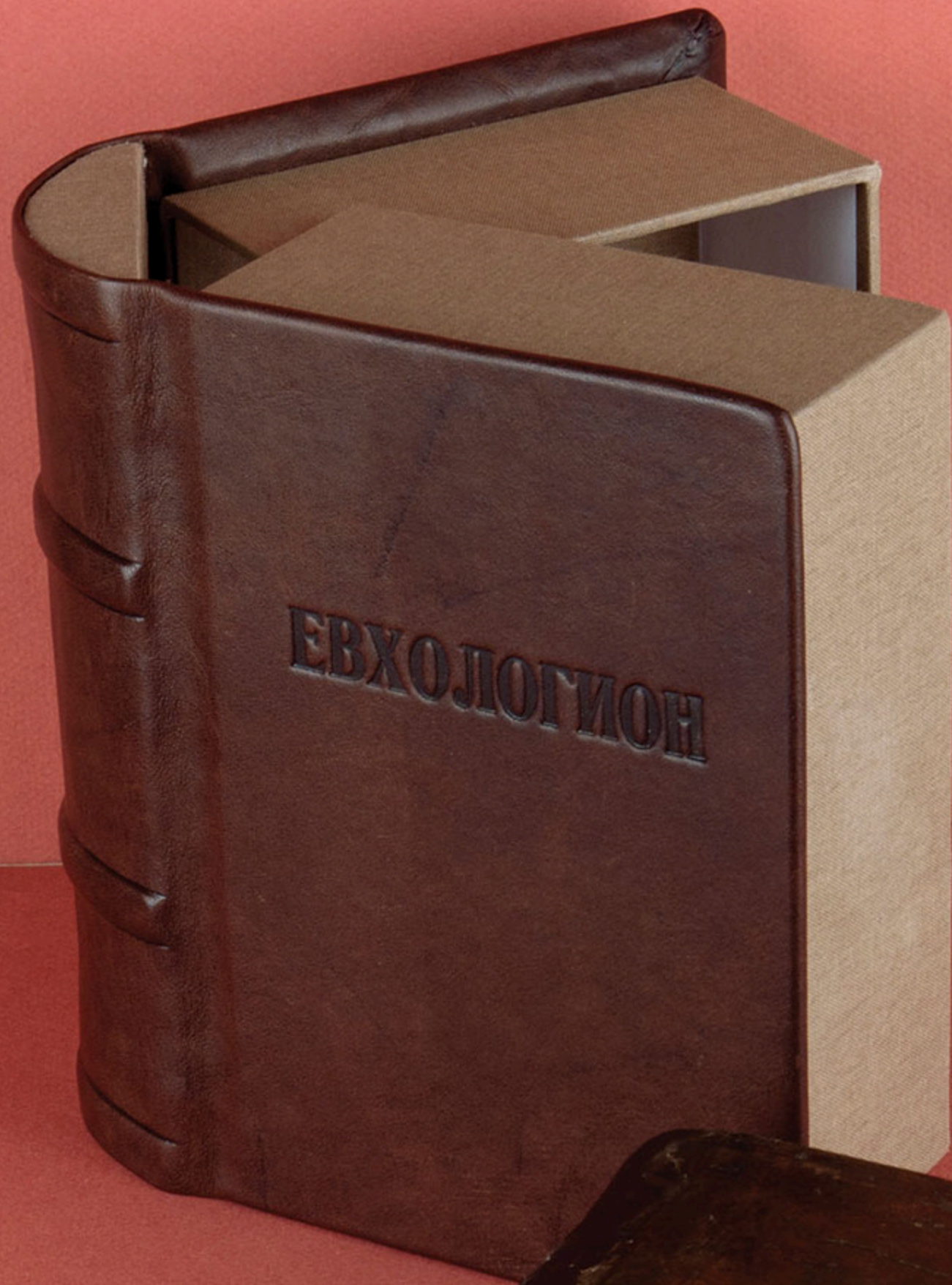
Fishery in Serbia comprises of aquaculture and fishery. Aquaculture in Serbia concerns fish culturing. For production of other aquatic animals, mainly ornamental plants and crayfish, only occasional interest and small scale production in aquarium type of units exists. Fish are produced in carp and trout fish farms (over 95%), to a smaller extent in cages, enclosed or partitioned natural or man made aquatic ecosystems. Aquaria fish culture is mainly low scale, with a small number of specialized breeders and one public aquarium. In Serbia freshwater species cultured are: common carp, white and gray bighead, wells, pike perch, rainbow trout and to a lesser degree Northern pike, tench, brown trout, beluga, Russian starlet. There is 13 500 - 14 000 ha of fish farms in Serbia, with 99.9% of carp farms and 0.1% of trout farms. The total fish production in recent years is between 10 000 and 15 000 tons with 70 to 75% of consumable fish. All three types of production systems are present: extensive, semi-intensive and

У лабораторијама и радионицама Одељења заштите публикација обављају се превентивна заштита библиотечке и архивске грађе и њихова целовита конзервација и рестаурација. Раритетни рукописи, старе и ретке књиге и периодичне публикације се у циљу заштите и коришћења преформатирају поступцима микрофилмовања и дигитализације, а врши се и њихова књиговезачка заштита, поправке повеза и израда заштитних кутија, фасцикли и омота. Књиговезачка радионица

вање, за изложбе и потребе интернет презентација. За израду конзерваторске документације врше се и изузетно осетљива снимања угрожених културних добара пре, у току и након спровођења мера конзервације и рестаурације. Поступцима микрофилмовања заштићене су све публикације издате до половине 19. века.

Топла вакум преса са стаклом за рестаурацију папира која значајно доприноси безбедном раду на заштити изузетно оштећених раритетних рукописа и листова старих и ретких књига.

Библиотека Матице српске објављује три серије каталога својих раритетних збирки – *Ђирилске рукописне књиге БМС*, *Каталог старих и ретких књига БМС*, *Каталог легата БМС*, затим едицију *Каталог посебних збирки БМС*, текућу *Библиографију књига у Војводини*, *Годишњак Библиотеке Матице српске*, књиге у едицијама *Трагови* и *Посебна издања*, каталоге изложби и друге публикације, зборник са *Трибине Савремени човек и савремени свет* (од 2015), као и своје гласило *Вести*. Редовно се приређују *Анализа рада високошколских библиотека у Војводини* и *Анализа рада народних библиотека у Војводини*. Многбројне значајне јубилеје из историје културе и науке Библиотека је обележила изложбама са пратећим каталозима. Издавала је *Грађу за историју Библиотеке Матице српске* у шест књига, монографију о Библиотеци Матице српске, издавач је *Водича* (1964, 1989, 1997) на више језика, а јавља се и као суиздавач публикација са другим институцијама.

У серији *Ђирилске рукописне књиге Библиотеке Матице српске* тематским редоследом обја-

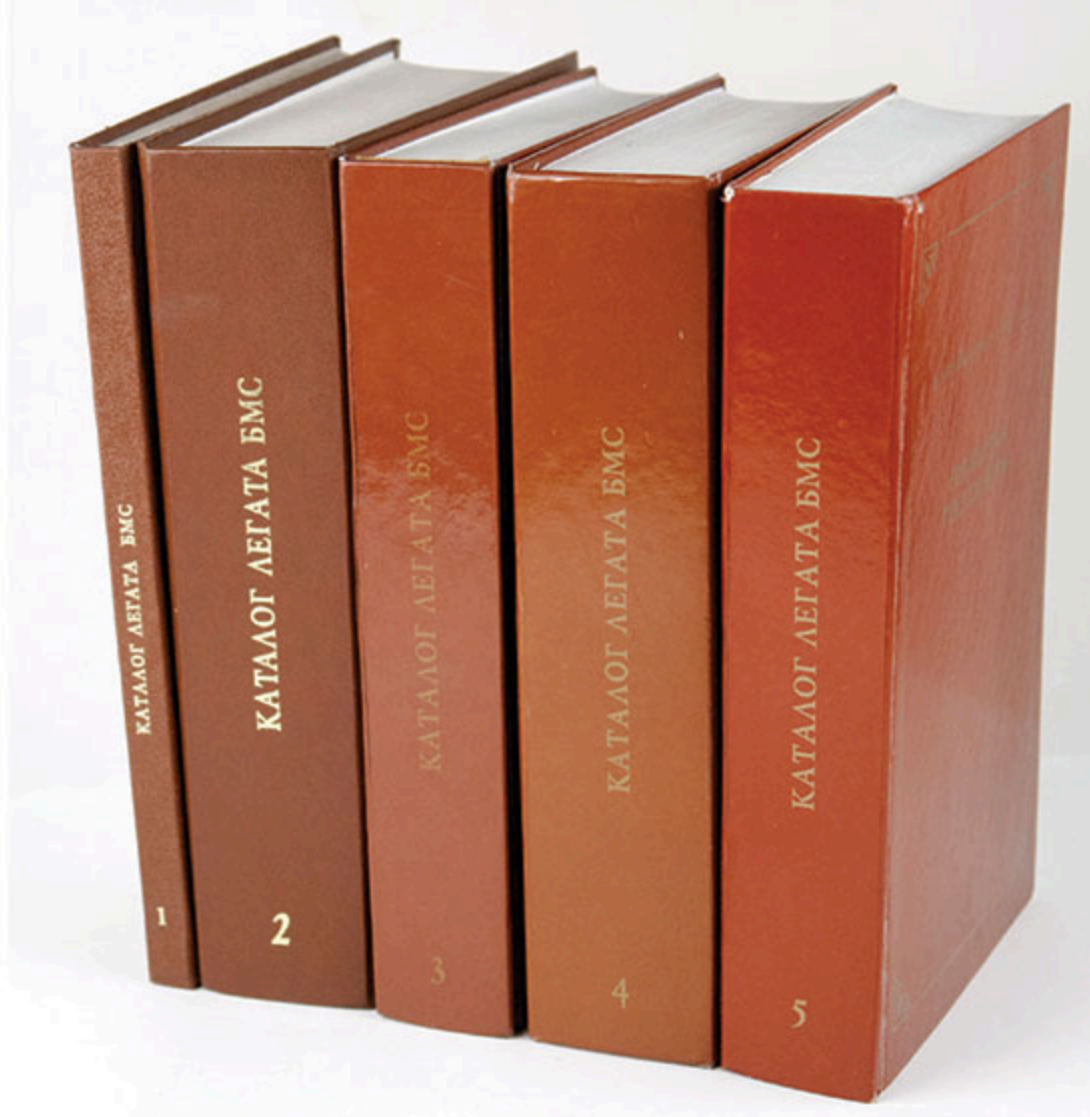
вљено је седамнаест књига: 1. *Јеванђеља* (1988), 2. *Апостоли* (1991), 3. *Псалтир Гаврила Тројичанина из 1643. године* (1992), 4. *Псалтири* (1993), 5. *Минеји. Октоиси. Триоди* (1996), 6. *Стихологија Кипријана Рачанина* (1996), 7. *Акатисти. Стихологије. Богородичници* (1999), 8. *Молитвеници. Требници* (2001), 9. *Бечкеречки типик из 14. века* (2003), 10. *Служабници. Часослови* (2004), 11. *Зборници* (2006), 12. *Поученија* (2007), 13. *Душанов законик: Борђошког, Николајевићев, Текелијин, Стратимировићев и Ковиљски рукопис* (2008), 14. *Номоканони епитимијни* (2009), 15. *Пролози. Службе и житија* (2011), 16. *Катихетски приручници* (2014) и 17. *Песмарице. Прича о Боју косовском* (2015).

Ова едиција специфична је по томе што се књиге састоје од два дела. У првом делу – *Каталог*, дати су каталошки описи рукописа, а други део – *Научни прилози*, садржи радове посвећене одређеним карактеристикама појединих рукописа, као што су палеографске, ортографске, језичке и текстолошке одлике, илуминација, водени знаци, садржај, провенијенција, кретање и сл.

Изузетак су трећа, шеста и девета књига, које су монографије, тј. зборници радова посвећени само једном рукопису, као што су: *Псалтир Гаврила Тројичанина*, преписан у манастиру Света Тројица код Пљеваља 1643. године, најлепше писана и илустрована рукописна књига у Библиотеци Матице српске, *Стихологија* с почетка 18. века, коју је у Сентандреји преписао Кипријан Рачанин, чувени калиграф рачанског скрипторијума и *Бечкеречки титик* из 14. века, пергаментни кодекс, настао највероватније на тлу некадашње Угарске, у Српском Ковину, на острву Чепел.

У едицији *Каталог старих и ретких књига Библиотеке Матице српске* објављено је осам књига. У првој књизи описане су ћирилицом штампане књиге 15–17. века, укупно 163 примерка (139 примерака српских књига, чији језик је српскословенски) и 24 књиге друге провенијенције; у другој су представљена издања српских књига и периодике 18. века (535 јединица), у три тома, трећи, четврти и пети, описане су српске књиге објављене од 1801. до 1867. године (укупно 5213 јединица), у шестој књизи налазе се описи *објављенија* (244 јединице), у седмој *огласа* (330 јединица), а у осмој *разна ситна штампана грађа* (254 јединице). Укупан број до сада описаних старих српских штампаних књига у наведеној серији износи 6739. Следећи хронологију збирки, тако је завршено каталожко представљање старих српских штампаних књига, од *Октоиха Ђурђа Црнојевића*, прве српске инкунабуле, из 1494. до издања из 1867, граничне године за стару српску књигу.

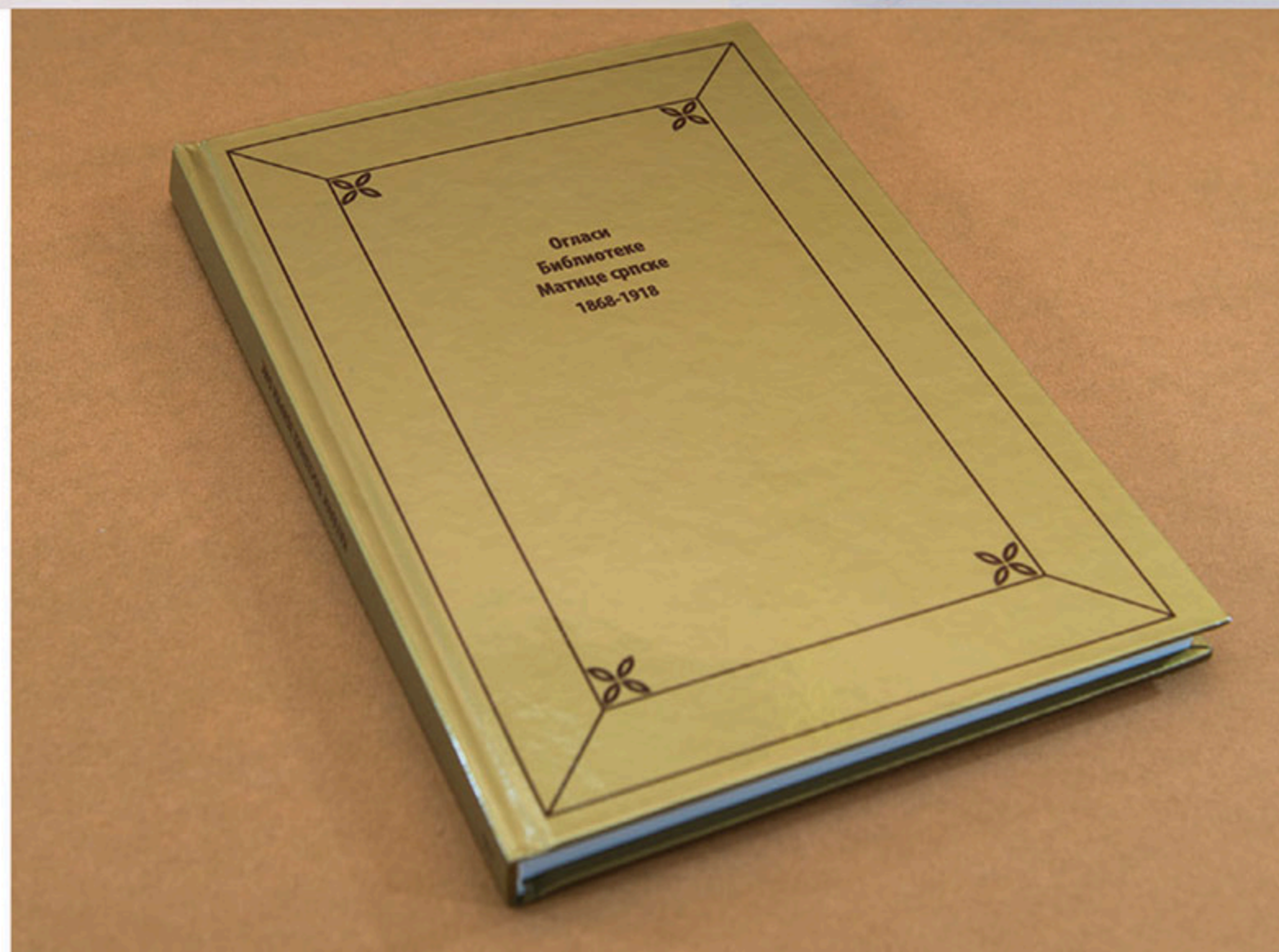
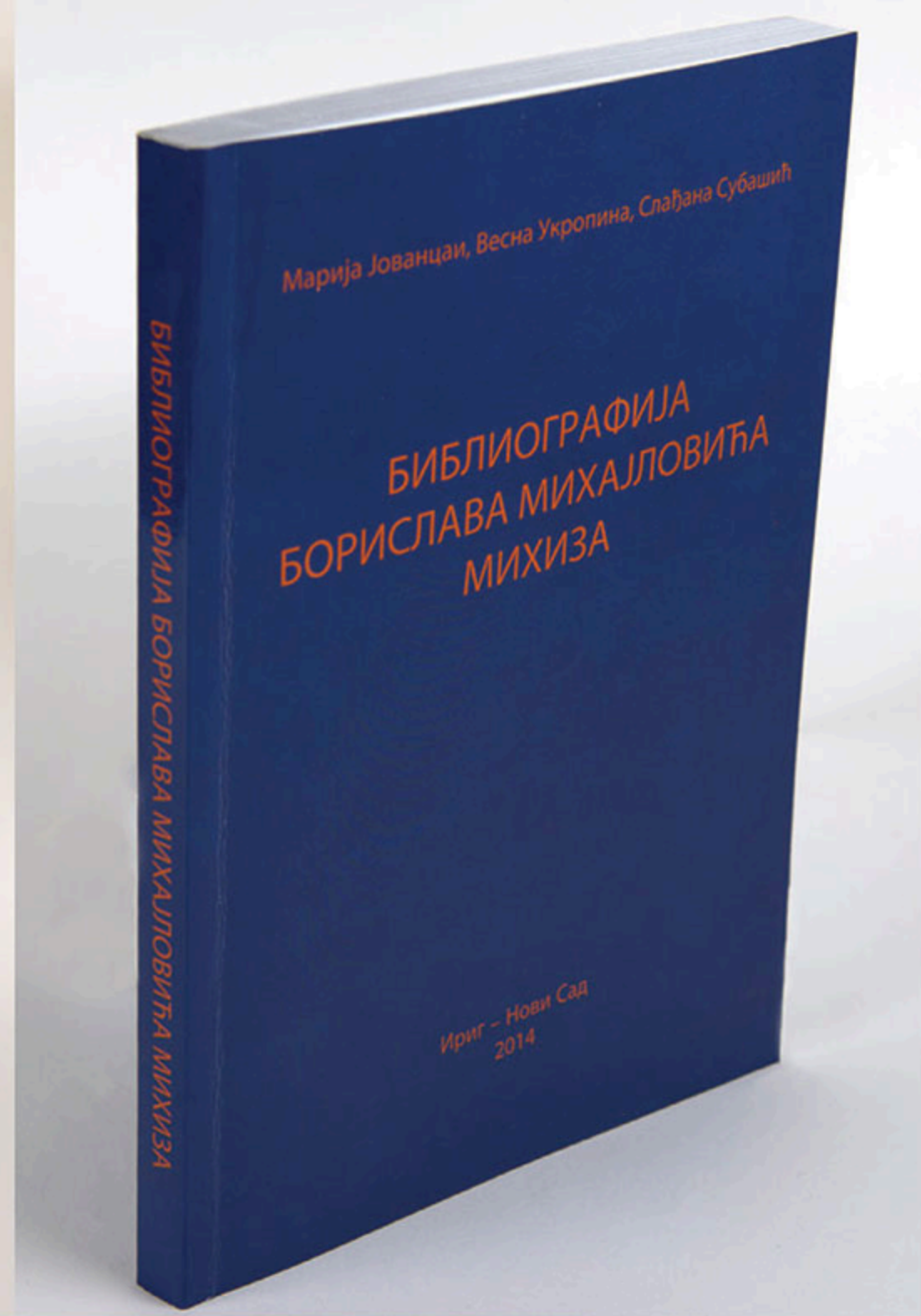
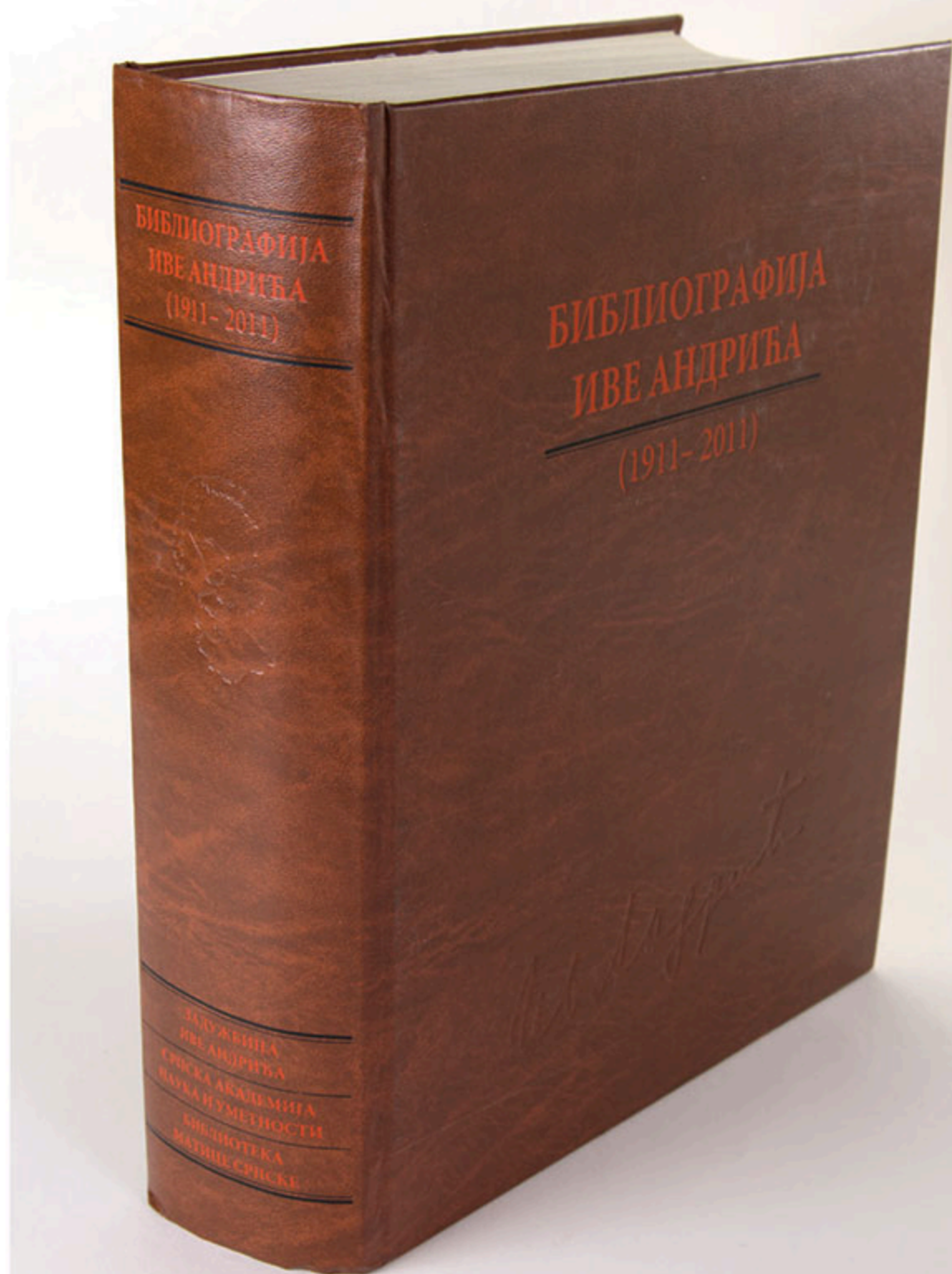
Каталози библиотека владике Платона Атанацковића, Саве Текелије и Текелијанума, пет књига, са укупно 9439 записа, публиковани су у трећој едицији *Каталог легата Библиотеке Матице српске*.

Свети Сава и Свети Симеон (Псалтир Гаврила Тројичанина из 1643. године)

Од 1981. године на основу завичајног примерка Библиотеке Матице српске израђује се и штампа *Библиографија књига у Војводини*. Од 1989. године, када је почела аутоматизација послова у Библиотеци, приступило се и електронској изради *Библиографије књига у Војводини*, која детаљно описује публикације на више језика и садржи пописе садржаја. Библиографија излази и данас.

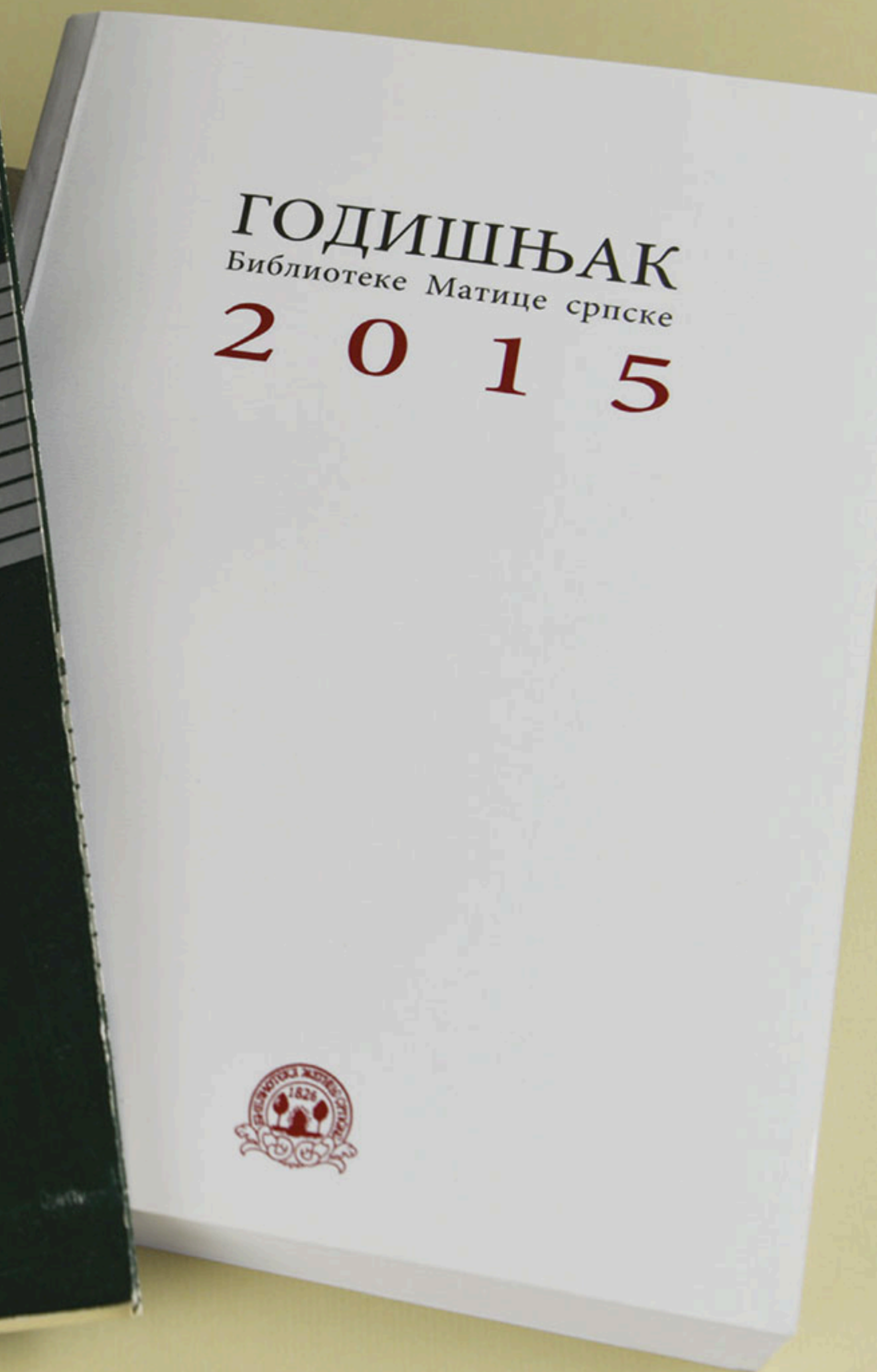
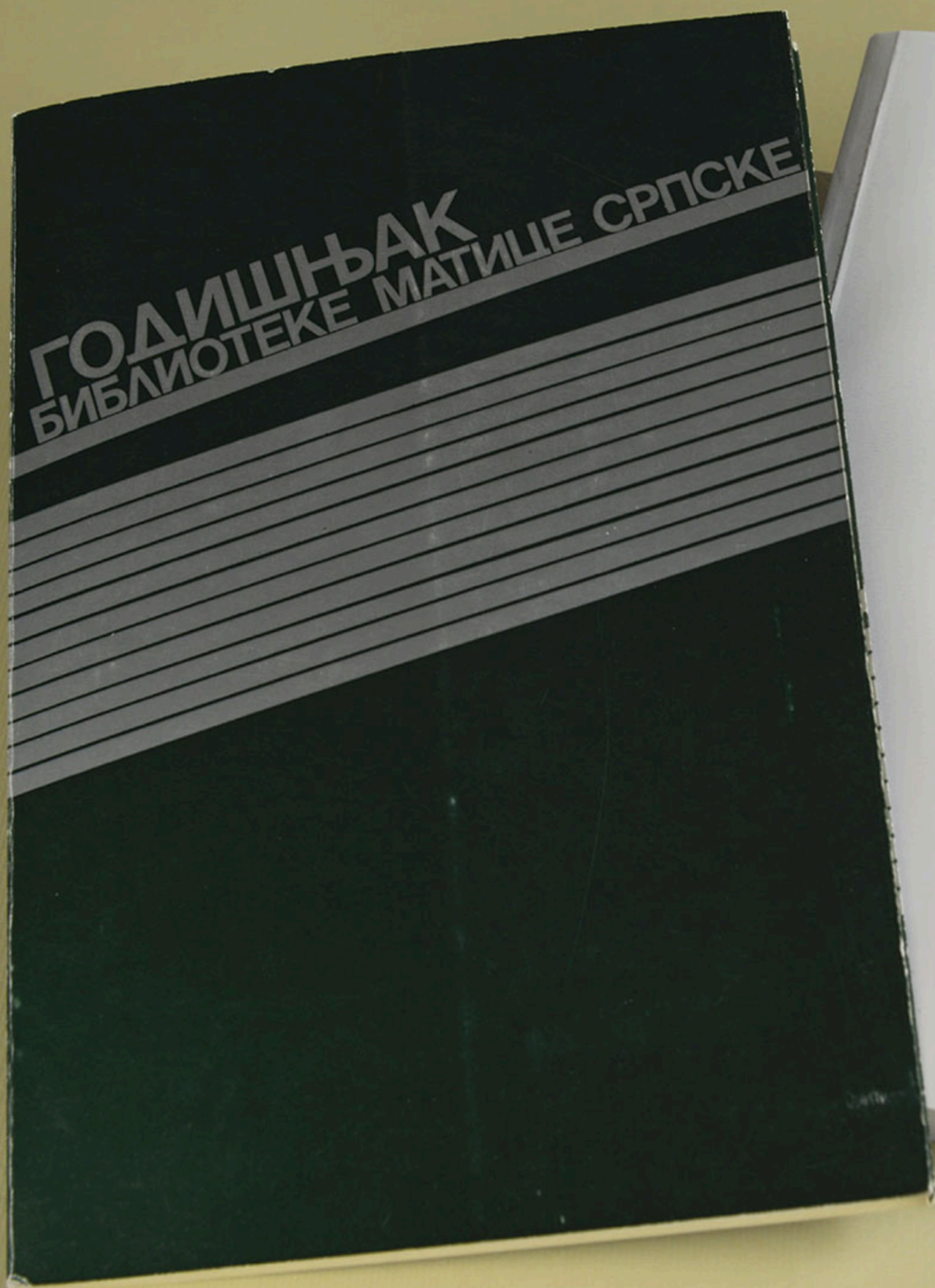

Едиција *Трагови* покренута је 1991. године књигом Иванке Веселинов *Трагом српске прошлости*, коју је приредила проф. др Вера Јерковић, а из чијег наслова је изведен наслов едиције. У едицији је до сада изашло 10 књига. Замишљена је да промовише рад стручњака Библиотеке и самим тим обогати и њену издавачку делатност.

Едиција *Посебна издања* покренута је 1996. године, с намером да посведочи о својим задужбинарима, као и књигама и читању. Прва књига у едицији је *Прича о Сретену Марићу* (прир. Радован Поповић). До данас је изашло пет књига.

Први број *Годишњака Библиотеке Матице српске* изашао је 1977. године. После прекида у излажењу од 1982. до 1988. излази у континуитету. У *Годишњаку* се објављују радови стручњака Библиотеке Матице српске, као и других аутора који пишу о Библиотеци Матице српске и о публикацијама које се у њој налазе.

Вести

ГЛАСИЛО БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ – ОКТОБАР 2016 – ГОДИНА XXV – БРОЈ 100 – YU ISSN 0354-2866

100 БРОЈЕВА ВЕСТИ

ВЕСТИ

Први број ВЕСТИ, јул 1992.

Објављивање 100. броја *Вести* повод је за кратак осврт на историјат овог гласила БМС, које излази тромесечно с намером да што прегледније извести о њеном раду. Први број, са новим насловом и у новој опреми, изашао је у јулу давне 1992. Подсећамо и да је од 1987. до 1992. године објављено укупно 18 бројева умножених на шапирографу, као и да је пун назив гласила тада био *Вести из БМС – новости из библиотекарства*.

С А З Р А Е А

ДЕВЕТ МЕСЕЦИ РАДА БМС У 2016. 2
ТРИБИНА „САВРЕМЕНИ ЧОВЕК И САВРЕМЕНИ СВЕТ“ 4
ПОСЕБНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ БМС 5
ЕЛЕКТРОНСКЕ ИЗЛОЖБЕ 7
МАТРИЧНОСТ 8
 ПОРТРЕТ 8
ПОСЕТЕ 9
ГОДИШЊИЦЕ, ИЗЛОЖБЕ, СТРУЧНИ СКУПОВИ... 12
ДАРОДАВЦИ 14
ИЗ СТРАНИХ ЧАСОПИСА 16
НОВЕ КЊИГЕ 17

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О САРАДЊИ БМС И РУСКЕ ДРЖАВНЕ БИБЛИОТЕКЕ

БМС и Руска државна библиотека склопиле су Споразум о сарадњи, који су у Москви потписали управник БМС Селимир Радуловић и вршилац дужности управника Руске државне библиотеке Владимир Гнездилов. Две библиотеке размењиваће штампана издања књига, часописа и новина. Сарађиваће и у обради, реставрацији и дигитализацији рукописа и старе штампане књиге.

Селимир Радуловић и Владимир Гнездилов потписују Споразум о сарадњи БМС и Руске државне библиотеке

Селимир Радуловић је у разговору са Владимиром Гнездиловим истакао да у БМС постоји фонд од 50.000 руских књига и предложио да се у Новом Саду оснује Руско-српска читаоница у којој би те књиге биле доступне, а у Руској државној библиотеци Српско-руска читаоница у којој би се читале српске књиге, што је Гнездилов подржао.

Руска државна библиотека је по богатству фонда, који броји преко 46 милиона јединица, највећа у Европи и друга по величини у свету.

Вести

ГЛАСИЛО БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ – ЈУЛ 2016 – ГОДИНА XXV – БРОЈ 99 – YU ISSN 0354-2866

РАД БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ У ПРВОМ ПОЛУГОДИШТУ 2016.

У првом полугодју 2016. године Библиотека Матице српске (БМС) је свим видовима набавке (обавезни примерак, куповина, размена, поклон, депозит) примила и у своје збирке укључила укупно 25.622 публикације (7.964 књига, 2.609 јединица посебних збирки и 15.049 бројева периодике). Обавезним примерком примљено је 18.448, куповином 841, разменом 1.629, поклоном 4.699 и депозитом 5 публикација.

У оквиру пројекта *Опис ћириличких рукописних књига БМС* начињен је преглед преосталих рукописа из времена до краја 18. века у циљу планирања даљег рада на овој едицији и започети су послови на опису рукописа који ће чинити осамнаесту књигу у серији *Ћириличке рукописне књиге БМС*.

За *Дигиталну БМС* обрађене су 524 књиге, 10 огласа и 1 наслов периодике.

У електронски регистар унети су подаци за 458 књига и 46 огласа, који се предлажу за културна добра од изузетног или великог значаја.

С А З Р А Е А

РАД БМС У ПРВОМ ПОЛУГОДИШТУ 2016. 1

ТРИБИНА „САВРЕМЕНИ ЧОВЕК И САВРЕМЕНИ СВЕТ“ 5

ЕЛЕКТРОНСКЕ ИЗЛОЖБЕ 6

МАТРИЧНОСТ 7

ПОРТРЕТ 9

ПОСЕТЕ 10

СТРУЧНИ СКУПОВИ, ПРОМОЦИЈЕ, САСТАНАЦИЈЕ... 13

ДАРОДАВЦИ 16

ИЗ СТРАНИХ ЧАСОПИСА 19

НОВЕ КЊИГЕ 21

ОБЕЛЕЖЕН ДАН БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Дан Библиотеке Матице српске (БМС) обележен је свечаном академијом 28. априла 2016. године у Свечаној сали Матице српске.

Овај дан установљен је на седници Управног одбора БМС, одржаној 29. децембра 2015. године.

Дан БМС везује се за 16. април (по старом календару), односно, за 28. април 1864. године (по новом календару), када је пароброд „Напредак“ Јована Форовића кренуо из Пеште носећи 61 сандук у којем је била смештена БМС. Овај датум је, иначе, обележила Матица српска 2014. године, о 150-годишњици њеног пресељења у Нови Сад. (стр. 4).

Линк ка свим издањима Библиотеке
<http://digital.bms.rs/ebiblioteka/publications/index/collection:16>

У циљу унапређења рада и интензивнијег развоја и деловања у оквиру библиотечко-информационе делатности у Србији, стално стручно усавршавање у овој области регулисано је, први пут, *Законом о библиотечко-информационој делатности*, а његова примена одређена је према усвојеном *Правилнику о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности*, који је ступио на снагу 2013. године.

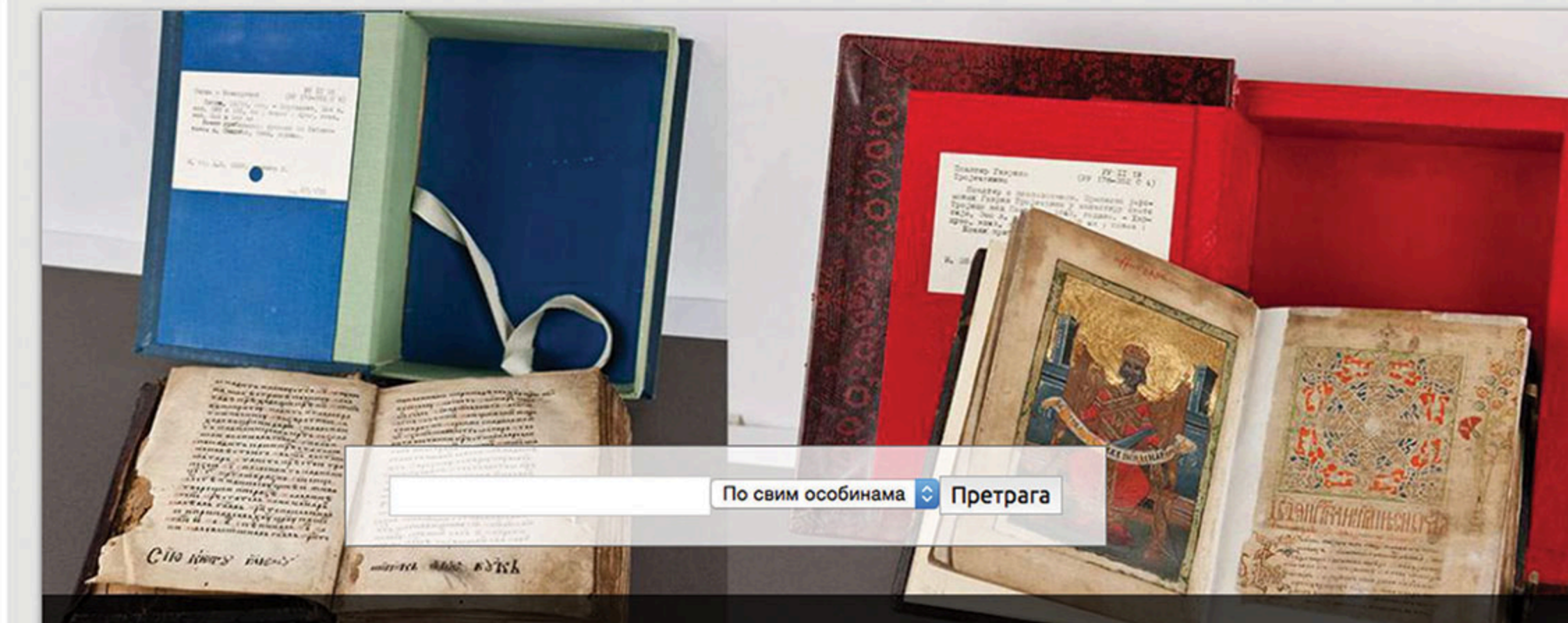
Библиотекари Библиотеке Матице српске одржавају акредитоване семинаре и радионице, како у просторијама Библиотеке тако и у бројним библиотекама у Србији.

Са свечаности уручења диплома о положеном стручном испиту

Обављајући матичне функције, Библиотека координира библиотечко-информациону делатност у Војводини и организује стручне испите за библиотечке раднике.

Дигитална Библиотека Матице српске (Дигитална БМС) је резултат дигитализације која се одвија од 2006. године као део система заштите старих и ретких публикација у Одељењу заштите публикација, а у сарадњи са Одељењем старе и ретке књиге и легата и осталим одељењима.

Циљ дигитализације грађе је заштита као и бржи и једноставнији приступ публикацијама, промоција и представљање богатог фонда БМС и стварање нових квалитетних садржаја.

Избор грађе за дигитализацију обавља се према вредности, целовитости, реткости, учесталости коришћења и другим важним критеријумима. Приоритет је дат публикацијама које су описане у редовним едицијама *Ђурићке рукописне књиге БМС* и *Каталог старих и ретких књига БМС*, као и издањима Библиотеке.

Дигитална БМС је данас једна од највећих дигиталних библиотека у Србији. Свакодневно се допуњава новим дигиталним публикацијама и формирају се нове целине.

У Дигиталну БМС до краја јануара 2017. године укупно је укључено 10.413 публикација (1.028.313 дигиталних страница).

Дигитална БМС је доступна на јавној мрежи интернет, а комплетна у читаоницама БМС. Дигитализоване публикације су повезане са записима у електронској бази БМС и са узајамним каталогом Србије (COBIB.SR) и корисници приликом претраживања електронског каталога могу да приступе дигиталним копијама. У наредном периоду приступиће се интензивнијој дигитализацији српске периодике која се најчешће користи у Библиотеци.

Традиционално, Библиотеку посећују ученици основних и средњих школа у пратњи наставника и професора, групе са стручних скупова које се организују у Новом Саду и шире, високе званице, амбасадори, представници културе државе из које долазе, научни радници, као и студенти

Новосадског универзитета и шире. Посете су организоване у циљу сарадње или информисања о раду Библиотеке, као институције са дугом традицијом која у свом раду користи најсавременије библиотечко-информационе технологије, у складу са међународном праксом и стандардима.

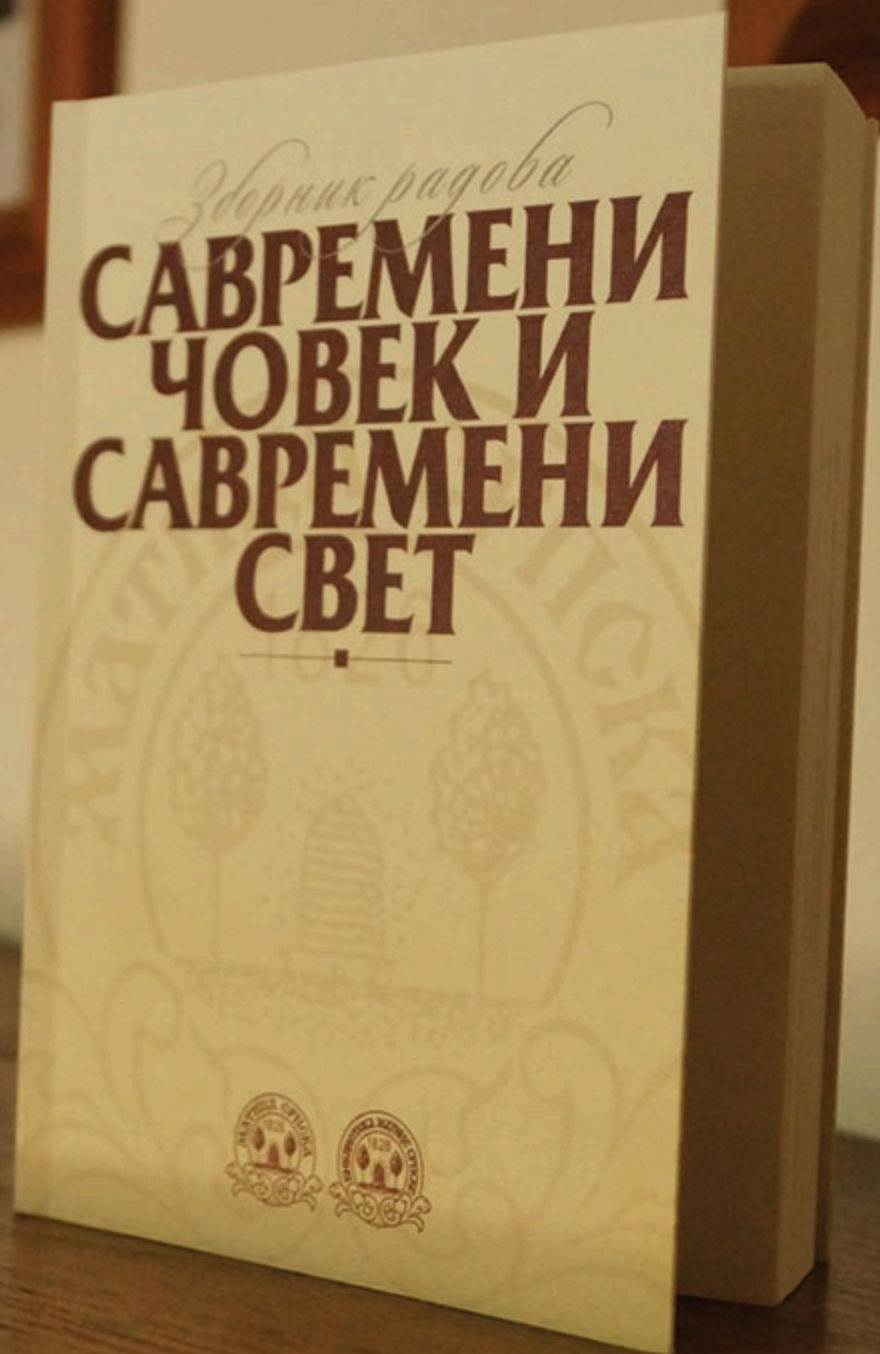
Дан Библиотеке Матице српске обележен је, први пут, 28. априла 2016. Награда „Златна књига БМС” додељује се за допринос развоју библиотекарства и библиографског рада изузетног научника, књижевника или уметника, а награду може добити и истакнути научник, књижевник и уметник ако има своју задужбину у Библиотеци Матице српске. Њу чине повеља и зборник радова са округлог стола посвећен добитнику. На Дан Библиотеке се уручује и „Јубиларна захвалница”.

Са округлог стола под називом „Лингвистика и славистика у делу Предрага Пипера”, уприличеног поводом Награде „Златна књига БМС” који прати и зборник у којем су објављена излагања са скупа.

На Свечаној академији уречена је Награда „Златна књига БМС” првом добитнику академику Предрагу Пиперу.
Први добитници „Јубиларне захвалнице” су Матица српска, оснивач Библиотеке, поводом 190 година рада, и најистакнутији српски библиолог Лаза Чурчић, поводом 90 година живота.

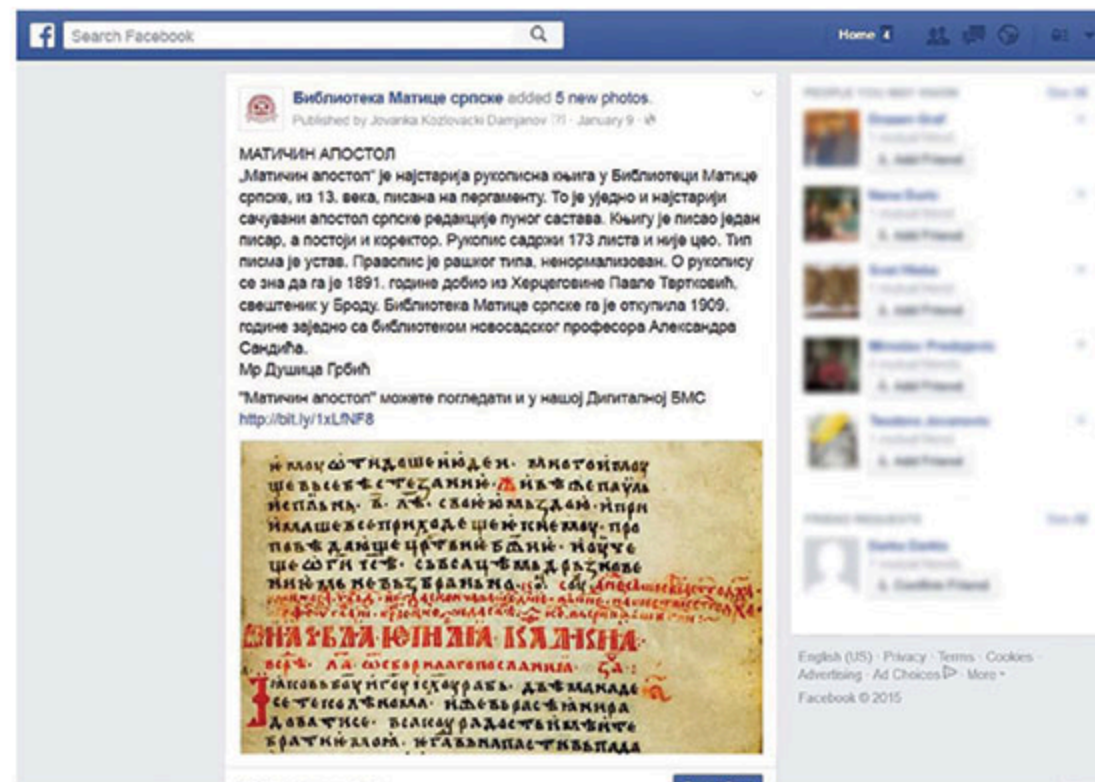
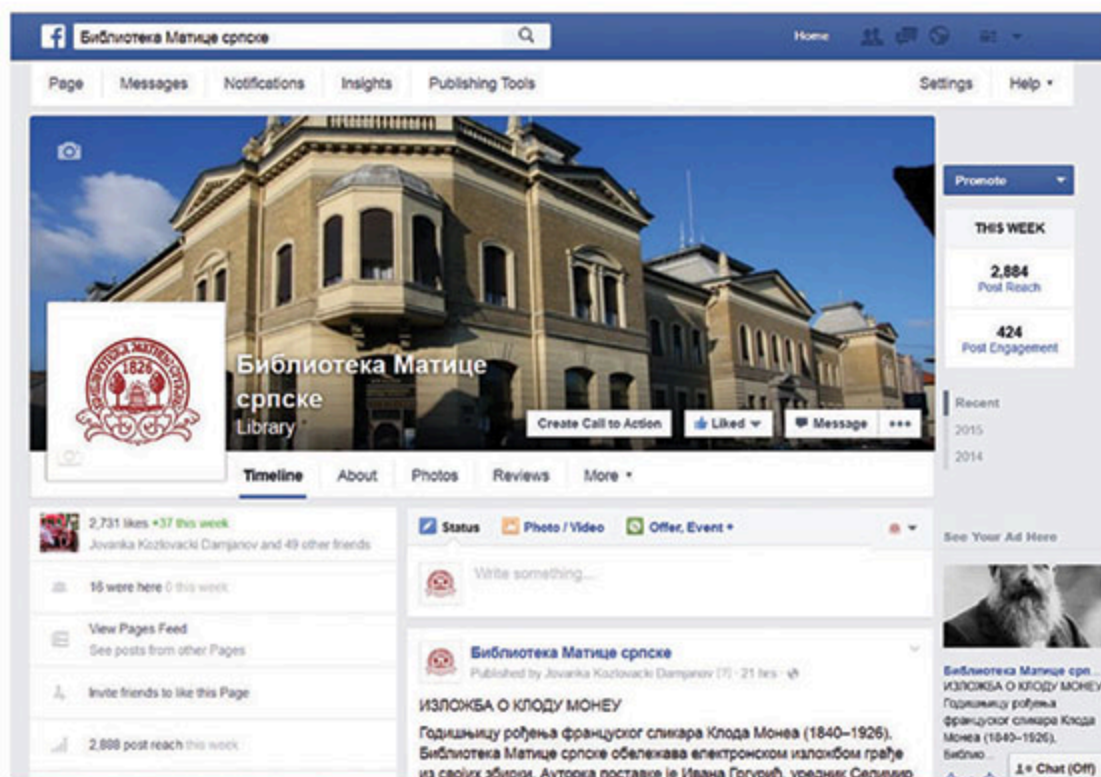

Зборник са трибине *Савремени човек и савремени свет*

Библиотека Матице српске, у сарадњи са Матицом српском, организује трибину *Савремени човек и савремени свет*, на којој се представљају најзначајнија имена српске културе, науке, уметности и духовности, од 2015. године. Сваке године по десет предавача излажу своја мишљења и ставове у атријуму Библиотеке или у Свечаној сали Матице српске, четвртком.

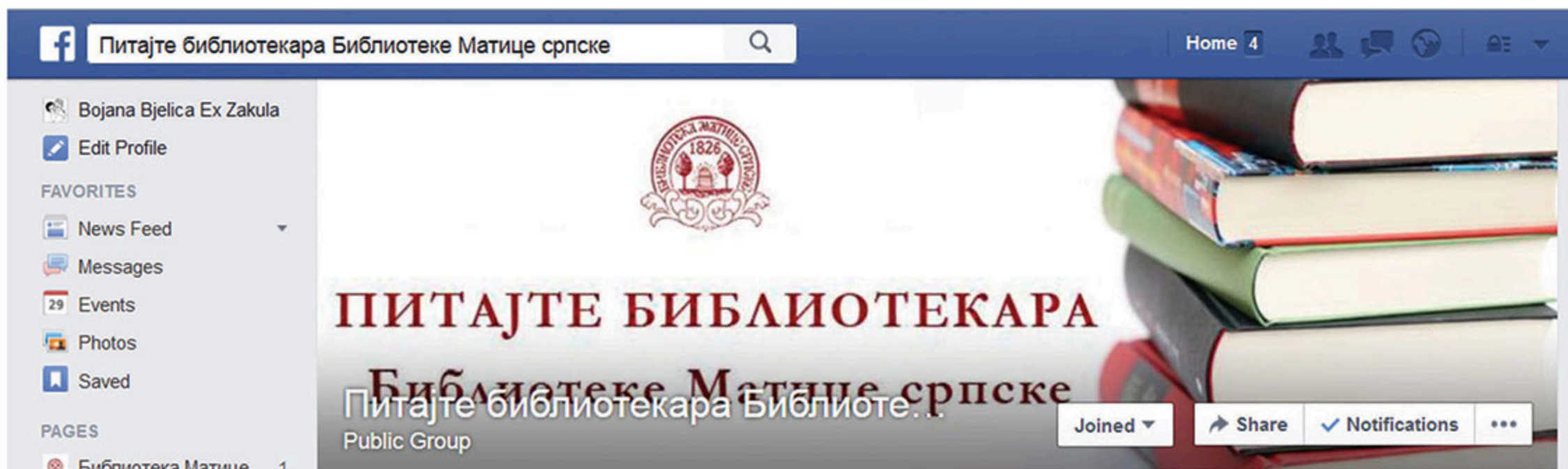

Тамо смо где су наши корисници, па смо од 4. новембра 2014. свакодневно у контакту и на друштвеној мрежи Фејсбук. Желимо да и на овај начин информишемо о дешавањима у Библиотеци, библиотекарству код нас и у свету, као и у свету књижевности, уметности и културе уопште, али и да представимо богатство наших фондова

и подсетимо на значајна места и догађаје из наше културне историје.

Један од првих постова о *Матичином апостолу*, најстаријој рукописној књизи у Библиотеци, на Фејсбук страници Библиотеке имао је више од 4000 прегледа.

Питајте библиотекара је услуга путем које корисници могу преко Фејсбук групе Библиотеке постављати питања везана за библиотеку и

библиотечке фондове, потражити савет на који начин да дођу до података и литературе која им је потребна.

Библиотека Матице српске
Матице српске 1, 21000 Нови Сад

За издавача
Селимир Радуловић

Уредник
Гордана Ђилас

Аутори текстова
Гордана Ђилас
Душица Грбић
Љиљана Клевернић
Мирослав Алексић
Горан Влаховић
Иванка Клајн
Новка Шокица Шуваковић

Лектура и коректура
Гордана Ђилас

Фотографије
Архива Библиотеке Матице српске
Силвиа Вал
Соња Сулоцки
Бранислав Лучић
Јелена Јовин

Дизајн и графичка обрада
Атила Капитањ

Тираж
1500 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

027.54(497.113)(036)

БИБЛИОТЕКА Матице српске (Нови Сад)

Библиотека Матице српске : водич / [аутори текстова Гордана Ђилас ... [и др.] ; уредник Гордана Ђилас ; фотографије Силвиа Вал ... [и др.]]. - Нови Сад : Библиотека Матице српске, 2016 (Нови Сад : Сајнос). - 60 стр. : фотогр. ; 18 cm

ISBN 978-86-80061-54-2

1. Ђилас, Гордана а) Библиотека Матице српске (Нови Сад) - Водичи

Илустрација на унутрашњој страни задње корице је из *Псалтира Гаврила Тројичанина*, а на полеђини задње корице из *Стихологије Кипријана Рачанина*.

стни мои ми, и посреде многи въсхвалю и
яко стна одесндо оубогато, естни ѿгоне
дшю мою. **Слава, аллілѳа.**

КАЛОМЪ ДВЪ РЪ, ІСАΘІЗМА ЗІ

ете гъ гвн моемъ, сѣди одесндо м
не, донече положу врагы твое,
поножїе ногама твоима. **Жъза**
силы и послеппи гъ ѿїона, ноуѿолбеш
посредѣ врагы твоеи. **Спобою** начелство
въднъ силы твоее, въскѣтло стѣхъ стѣ
твоеи. **Изурева** преже вънънице родитше
Длетсе гъ и нераскаетсе. **Шы** іерен въкѣ
ігы, почини мелхиседекову. **Гъ одесн**
тебѣ, сѣсрушилъ естѣ къднъ гнѣва сво
цре. **Судитѣ** възыце, исплѣнитѣ па
нїа, сѣсрушитѣ главы на земли многи
ѿпоптока напдшии пнетѣ, сего ра възне
сепѣ главу. **аллілѳа. рї.** **И** спокѣмее
бе гн въсемѣ срце мѣ мои мѣ, въсѣвѣтѣх
р правы и сѣн мѣ. **велїа** дѣла гнїа, и
сїана въкѣсѣхъ волїа его, и спокѣза

